

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY SIERAKOWICE**

z dnia 6 lutego 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Sierakowicach na lata 2024-2029**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 poz.1249 ze zm.),

Rada Gminy Sierakowice uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Sierakowice na lata 2024-2029, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sierakowice.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr XXI/308/20 Rady Gminy Sierakowice z dnia 19 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Sierakowicach na lata 2021-2027.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB PRZEMOCY
DOMOWEJ
W SIERAKOWICACH
NA LATA 2024 – 2029**

SIERAKOWICE grudzień 2023

I. WPROWADZENIE

Przemoc domowa, w dzisiejszym rozumieniu jest zjawiskiem społecznym, które towarzyszy ludzkości od początku istnienia rodziny jako instytucji. Akceptowalność tego zjawiska na przestrzeni wieków była różna. Natomiast nie ma wątpliwości, że przemoc występowała w usankcjonowanych społecznie związkach i dotyczyła zwykle osoby najsłabsze, tj. dzieci, kobiety, osoby niepełnosprawne czy starsze. Patriarchalny model rodziny wykształcony przez lata sprawiał, że zwykle osobami stosującymi przemoc byli mężczyźni. Jednak z czasem zaczęła się zmiana społecznego podejścia do oceny stosowania przemocy. Miało na to wpływ rozwój praw człowieka, w szczególności kobiet i dzieci. Coraz częściej wskazywano, że przemoc wobec osób najbliższych jest niedopuszczalna i winna podlegać karze. Polskie prawo bardzo wyraźnie wskazuje, że krzywdzenie osoby najbliższej jest przestępstwem i jak każde inne podlega karze. Każda osoba doznająca przemocy domowej ma prawo do ochrony, a przede wszystkim do powstrzymania i przerwania przemocy.

Osoba doznająca przemocy domowej ma za sobą na ogół wiele przykrych i trudnych doświadczeń, jednocześnie doświadczać może poczucia bezskuteczności własnych działań, które miałyby przerwać przemoc, a także może doznać wielu trudnych doświadczeń ze strony instytucji mających na celu przeciwdziałać zjawisku przemocy domowej. Należy dodać, iż doświadczenie każdego rodzaju przemocy prowadzi do powstania poważnych problemów fizycznych i emocjonalnych.

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 9 marca 2023 r. wprowadza konieczność zmian do przepisów z zakresu przeciwdziałania przemocy, które mają spowodować poprawę funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej, poprawić też jakość świadczonych usług. Należy też podkreślić, że ustawodawca uznał również potrzebę zmian w zakresie funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych a co za tym idzie realizację procedury „Niebieskie Karty”. Przede wszystkim w obszarze przeciwdziałania przemocy nastąpiła zmiana tytułu samej ustawy i definicji przemocy w rodzinie, gdzie „Przemoc w rodzinie” zastąpiono określeniem „przemoc domowa” jednocześnie rozszerzając definicję o przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc. Te zmiany powodują, że wyodrębnia się w definicji „osobę doznającą przemocy domowej”, którą jest osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca, ale również pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania. „Osoba doznająca przemocy domowej” to również małoletnia osoba, która jest świadkiem przemocy domowej. Zastąpiono też nazewnictwo osoby stosującej przemoc w rodzinie na „osobę stosującą przemoc domową” i jasno określono, że osoba stosująca przemoc domową jest osobą pełnoletnią.

Ustawa dokonuje wiele zmian w funkcjonowaniu zespołów interdyscyplinarnych tym samym zmieniając nazewnictwo grup roboczych na „grupy diagnostyczno-pomocowe”. Wprowadzono obowiązek zawiadamiania osoby stosującej przemoc domową o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty”. Nowym przepisem w działaniach grup diagnozująco-pomocowych jest obowiązek monitorowania sytuacji rodziny po zakończeniu procedury przez okres dziewięciu miesięcy.

Ustawodawca podnosi w ustawie również obowiązkowy udział w posiedzeniach zespołu interdyscyplinarnego oraz możliwość złożenia przez zespół wniosku o popelnienie wykroczenia w związku z uchylaniem się osoby stosującej przemoc domową od udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i programach terapeutyczno-psychologicznych dla osób stosujących przemoc domową, która została przez ten zespół skierowana.

Niestety przemoc domowa jest ciągle rozumiana jako sprawa prywatna. Ponieważ do aktów przemocy dochodzi przeważnie w zamkniętym kręgu rodziny, za zamkniętymi drzwiami, zazwyczaj łatwo jest je ukryć przed światem zewnętrznym. Jeśli jednak przemoc zostanie w jakiś sposób zauważona przez innych ludzi, to nie są oni zbyt chętni do podjęcia jakiegokolwiek działań, ponieważ nie chcą być zamieszani w takie prywatne sprawy innych osób. Pragnienie ochrony jedności i spójności rodziny nie ogranicza się tylko do zewnętrznych obserwatorów, ale często obejmuje także świadków wewnątrz rodziny oraz same osoby krzywdzone. Bardzo powszechnie obserwuje się, że zarówno osoba doznająca przemocy jak i osoba, która dopuszcza się aktów przemocy, dokładają wszelkich starań, aby nikomu z zewnątrz nie ujawniać istnienia przemocy we własnej rodzinie.

Osoba doznająca przemocy domowej nie jest w stanie sama jej zatrzymać, nie korzystając z pomocy z zewnątrz. Tylko interdyscyplinarna pomoc może skutecznie ją zatrzymać. Ważne więc, by pomoc osobom doznającym przemocy domowej była wielotorowa. Powinny to być z jednej strony konkretne oddziaływania prawne, a z drugiej strony psychologiczne. W poszukiwaniu skutecznych form przeciwdziałania przemocy domowej znaczącą rolę ma prawidłowa zintegrowana współpraca instytucji.

W związku z nowelizacją ustawy oraz w celu efektywnego i zintegrowanego działania przeciw przemocy domowej w tym zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym opracowano Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Sierakowicach na lata 2024-2029.

Program zakłada podejmowanie kompleksowych działań we współpracy ze wszystkimi podmiotami działającymi na terenie gminy Sierakowice jak i na terenie powiatu kartuskiego skierowanych do wszystkich osób uwięzanych w przemoc domową.

Działania służb, które mają na celu przeciwdziałanie przemocy domowej, obejmuje procedura „Niebieskie Karty”. Została ona opracowana w ten sposób aby połączyć kompetencje wszystkich instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy domowej i tworzyć warunki do podejmowania współpracy od momentu interwencji.

Na poziomie gminy Sierakowice działaniami na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny a jego funkcjonowanie wynika z nowelizacji ustawy, natomiast tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego określa regulamin Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Sierakowice.

Zasadniczym celem Programu, do osiągnięcia którego pośrednio ma przyczynić się realizacja zadań zaplanowanych w programie, jest ograniczenie skali problemu i skutków przemocy domowej oraz efektywna współpraca instytucji na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie.

Program został opracowany przez członków zespołu interdyscyplinarnego w Sierakowicach.

Program ten skierowany jest przede wszystkim do osób doznających przemocy domowej w tym dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, pozostających w przeszłości we wspólnym pożyciu osób starszych, osób niepełnosprawnych oraz do osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli instytucji pracujących na rzecz dzieci i rodziny w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

II. PODSTAWA PRAWNA

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Sierakowicach na lata 2024-2029 będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. 2023, poz. 901 ze zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2023, poz. 2151);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2021 r. poz. 1249 ze zmianami);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2023, poz. 1939);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. 2022, poz. 1700 ze zmianami);
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.);

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2023, poz. 1426 ze zmianami).

III. ZADANIA GMINY W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

IV. PRZEMOC DOMOWA

4.1. Definicja przemocy domowej

Art. 2 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej określa definicję przemocy domowej jako: jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- 1) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- 2) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- 3) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- 4) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- 5) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

4.2. Rodzaje przemocy domowej

- **przemoc fizyczna:** jest to każde zachowanie, którego celem jest zadanie osobie bólu fizycznego, uszkodzenie ciała, pogorszenie jej zdrowia lub nawet pozbawienie ją życia. Przykłady: policzkowanie, bicie, popychanie, ciągnięcie za włosy, kopanie, wykręcanie rąk, zadawanie ran klutych, szarpanych, przypalanie, pozbawianie jedzenia, picia, snu. Osoby doznające przemocy domowej często starają się ukryć przed otoczeniem swoje cierpienia. Niekiedy staje się to niemożliwe, ponieważ skutki przemocy fizycznej są widoczne dla innych osób.
- **przemoc psychiczna:** oznacza sytuację sprawowania przez osobę stosującą przemoc domową psychologicznej kontroli nad osobą doznającą przemocy domowej. Jest to każde zachowanie, którego celem jest umniejszenie poczucia własnej wartości osoby krzywdzonej, wzbudzenie u niej strachu, pozbawienie jej poczucia bezpieczeństwa i kontroli nad własnym życiem. Przykłady: grożenie, szantażowanie, zastraszanie, upokarzanie, poniżanie, ciągłe bezpodstawne krytykowanie, wrogie nastawianie dzieci, izolowanie od rodziny, przyjaciół, wmawianie choroby psychicznej.
- **Przemoc seksualna:** jest formą agresji, polegającą na zmuszaniu do czynności o charakterze seksualnym. Mogą one dotyczyć kontaktów bezpośrednich z osobą doznającą przemocy domowej bez jej zgody lub nawet świadomości albo też zmuszania jej do innego rodzaju zachowania tj. do oglądania przekazów o treści seksualnej. Przykłady: obmacywanie, gwałcenie, zmuszanie do nieakceptowalnych form seksu, zmuszanie do współżycia z innymi osobami.
- **przemoc ekonomiczna:** często występuje ekonomiczne uzależnienie osoby doznającej przemocy domowej od osoby stosującej przemoc domową. Polega ona na tym, że osoba stosująca przemoc ogranicza swobodę dysponowania pieniędzmi czy też na kontrolowaniu wydatków. Przykłady: odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, zaciąganie kredytów wbrew woli współmałżonka, wydzielanie pieniędzy, zniechęcanie do podjęcia zatrudnienia.
- **zaniedbanie:** naruszenie obowiązku opieki ze strony osób bliskich. Jest formą przemocy ekonomicznej przejawiającej się w formach zaniedbania potrzeb żywieniowych, higienicznych, medycznych – jako stanu wynikającego z braku dbałości czy też opieki, stosowanego najczęściej wobec dzieci, osób starszych, niepełnosprawnych, chorych.
- **przemoc na odległość:** są to wszelkie działania typu wysyłanie sms-ów, sformułowania na portalach społecznościowych zawierające treści obraźliwe, naruszające godność, wysyłanie zdjęć intymnych bez zgody i wiedzy osoby, podszywanie się pod osobę.

V. CEL PROGRAMU

Program obejmuje trzy cele strategiczne i będzie realizowany przez okres pięciu lat. Głównym celem programu, do którego ma się przyczynić realizacja zaplanowanych zadań jest zmniejszenie zjawiska przemocy domowej i jego skutków w gminie Sierakowice poprzez tworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych czy uwikłanych w zjawisko przemocy domowej.

VI. DIAGNOZA

Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Sierakowice została przedstawiona w niniejszym programie na podstawie dwóch analiz:

- 1) Analizy danych statystycznych podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej w gminie Sierakowice w latach 2020-2022.
- 2) Analizie potrzeb, postaw oraz problemu przemocy domowej na terenie gminy Sierakowice sporządzonej na podstawie ankiety badawczej w grudniu 2023 r.

6.1. Charakterystyka gminy Sierakowice

Gmina Sierakowice położona jest w województwie pomorskim, w północno-zachodniej części powiatu kartuskiego i jest gminą wiejską. Gmina leży na Pojezierzu Kaszubskim i ze względu na walory kulturowe i naturalne na obszarze zwanym Szwajcarią Kaszubską.

W świetle danych GUS liczba mieszkańców gminy Sierakowice wynosi 20 825. Gmina pod względem administracyjnym obejmuje 22 sołectwa.

Gospodarka gminy tworzona jest przez system składający się z powiązanych ze sobą podmiotów, firm, instytucji publicznych oraz gospodarstw domowych, które spełniają odmienne funkcje oraz dążą do osiągnięcia określonych celów. Specyfika i kondycja gospodarki gminy Sierakowice uwarunkowane są czynnikami społecznymi, geograficznymi, historycznymi, instytucjonalnymi i przekładają się na jakość życia mieszkańców gminy. Należy podkreślić, że zdecydowana większość podmiotów funkcjonuje w sektorze prywatnym. Natomiast jeśli chodzi o część podmiotów gospodarki narodowej w gminie Sierakowice, to funkcjonuje w sekcji budownictwa, handlu hurtowego, przetwórstwa przemysłowego. Pozostała działalność usługowa to: gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby; działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

Na jakość życia mieszkańców gminy wpływają też warunki mieszkaniowe. Zasoby te opierają się przede wszystkim na budownictwie indywidualnym na własne potrzeby, chociaż w ostatnich latach wzrasta liczba oddanych do użytku mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem.

W gminie Sierakowice funkcjonuje też instytucjonalny system pomocy społecznej organizowany na rzecz osób i rodziny doświadczających trudnych sytuacji życiowych w tym przeciwdziałania przemocy domowej. Na samorządzie gminy spoczywa obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej i przeciwdziałania przemocy domowej. W tym zakresie gmina realizuje zadania zarówno własne jak i zlecone przez administrację rządową. Jednostką wykonującą zadania gminy w zakresie pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, w którego struktury wchodzi Zespół Poradnictwa Specjalistycznego, który obejmuje pomocą specjalistyczną (pedagogiczną, psychologiczną, poradnictwa rodzinnego) osoby w trudnej sytuacji życiowej oraz Punkt Interwencji Kryzysowej, w ramach którego realizowana jest pomoc osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej, poszkodowanym w wyniku zdarzeń traumatycznych oczywiście przy współpracy ze specjalistami powyższego Zespołu i pracownikami socjalnymi oraz innymi służbami gminy. Ważny obszar aktywności stanowi praca interdyscyplinarna mająca na celu przeciwdziałanie przemocy domowej, która jest realizowana przez Zespół Interdyscyplinarny.

Do zadań własnych gminy należy też zaspokojenie potrzeb pod względem edukacji. Na terenie gminy Sierakowice funkcjonuje 12 szkół podstawowych, 3 szkoły ponadpodstawowe. W gminie funkcjonują 2 przedszkola samorządowe, 3 prywatne, a przy każdej szkole podstawowej oddziały przedszkolne. Ponadto 4 prywatne żłobki, 2 dziennych opiekunów zapewniających opiekę najmłodszym dzieciom. Na terenie gminy funkcjonują również 2 ośrodki rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawcze. Na rzecz zaspakajania potrzeb kulturalnych oraz edukacji kulturalnej działa gminny ośrodek kultury. Ponadto na terenie gminy Sierakowice funkcjonuje Kaszubskie Centrum Medyczne, które realizuje świadczenia w ramach podstawowej opieki zdrowotnej. Bezpieczeństwa publicznego zapewniają funkcjonariusze Komisarzatu Policji w Sierakowicach. Na terenie gminy Sierakowice mają siedzibę podmioty o charakterze fundacji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, kółek, kluby sportowe w łącznej liczbie 34. Warta podkreślenia jest również działalność gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, która realizuje zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.

6.2. Analiza danych statystycznych podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej w gminie Sierakowice w latach 2020-2022

Diagnoza skali zjawiska przemocy w gminie Sierakowice obejmuje lata 2020-2022, więc obejmuje jeszcze okres przed nowelizacją ustawy, w związku z tym może w niej pojawić się nazewnictwo „przemocy w rodzinie”

Przemoc domowa jest jednym z najczęściej wyróżnianych rodzajów przemocy, budzących relatywnie najwięcej emocji. Skala zjawiska przemocy domowej jest dość trudna

do zdiagnozowania z uwagi na złożoność form jakie przybiera, przez postawę osób doświadczających przemocy, które z różnych przyczyn nie zgłaszają problemu instytucjom. Należy podkreślić, że po nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie osoba doświadczająca przemocy czy świadek mogą zwracać się do pięciu instytucji, które posiadają kompetencje do sporządzania formularza „Niebieskie Karty- A” tj. przedstawiciele policji, pomocy społecznej, służby zdrowia, oświaty i gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Poniższe dane wskazują ilość interwencji domowych dotyczących przemocy przeprowadzonych przez funkcjonariuszy policji Komisariatu Policji w Sierakowicach w latach 2020-2022.

Tabela nr 1

Liczba interwencji domowych na terenie gminy Sierakowice w latach 2020– 2022

LP	ROK	Ilość interwencji	W tym dotyczących przemocy w rodzinie
1	2020	162	30
2	2021	138	21
3	2022	161	130

Z danych pochodzących z Komisariatu Policji w Sierakowicach wynika, że na terenie gminy Sierakowice odnotowuje się tendencję wzrostową interwencji domowych, co bardzo uwidacznia rok 2022. Zgodnie z tabelą nr 2 największą grupę pokrzywdzonych, stanowią kobiety i małoletnie dzieci.

Tabela nr 2

Pokrzywdzeni w wyniku przemocy w rodzinie w latach 2020-2022

ROK	Kobiety	Mężczyźni (wiek 18 lat)	Osoby małoletnie	Osoby starsze	Osoby niepełnosprawne	Inne
2020	23	2	5	0	0	0
2021	18	0	10	2	0	0
2022	20	8	8	0	0	0

Skalę problemu przemocy w rodzinie w gminie Sierakowice obrazuje również realizacja procedury „Niebieskiej Karty”, która zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, realizowana jest przez Zespół Interdyscyplinarny w Sierakowicach.

Tabela nr 3

Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty –A” w latach 2020 -2022

ROK	Policja	GOPS	Oświata	GKRPA	Służba Zdrowia	RAZEM
2020	30	9	0	2	0	41
2021	14	10	3	1	2	30
2022	31	11	1	3	1	47

Z powyższych danych wynika, że najczęściej Niebieskich Kart sporządza policja oraz pomoc społeczna.

Do rozwiązania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze, których zadaniem jest między innymi:

1. Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie.
2. Monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.
3. Dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Z dniem wejścia ustawy zmienia się nazewnictwo grup roboczych, na „grupy diagnostyczno-pomocowe”.

Tabela nr 4 obrazuje dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” w gminie Sierakowice w latach 2020-2022.

Tabela nr 4

Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” realizowanych przez grupę roboczą w latach 2020-2022

PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY		2020 ROK	2021 ROK	2022 ROK
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart C		18	12	20
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart D		18	14	20
Liczba sprawców przemocy, którzy osobiście stawili się na wezwanie przewodniczącego ZI		37	29	32
Liczba zakończonych przez ZI procedur „Niebieskie Karty”		42	29	40
W tym na skutek:	Ustania przemocy w rodzinie i zrealizowania planu pomocy	25	7	22
	Bezzasadne podejmowanie dalszych działań	17	21	18
Liczba przekazanych przez ZI/GR zawiadomień do organów Ścigania o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie		5	6	2
Liczba spotkań grup roboczych		165	121	147
Liczba grup roboczych		58	46	56

Osoby doznające przemocy domowej mogą korzystać na terenie naszej gminy ze specjalistycznej pomocy psychologicznej, pedagogicznej, specjalisty w zakresie pracy z rodziną oraz specjalisty w zakresie pomocy ofiarom przemocy. Pomoc udzielana jest w formie terapii, spotkań indywidualnych lub grupowych, którą zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowicach. Osoby doznające przemocy korzystają również z pomocy w formie pracy socjalnej.

Osobom, które stosują przemoc oferowana jest pomoc w postaci terapii dla osób uzależnionych od alkoholu oraz oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

W tych przypadkach osoby kierowane są do instytucji po za terenem gminy Sierakowice.

Dla zdiagnozowania zjawiska przemocy w rodzinie zebrano dane dotyczące osób korzystających ze wsparcia specjalistów Punktu Interwencji Kryzysowej oraz Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego przy GOPS w Sierakowicach.

Tabela nr 5

Udzielona pomoc osobom uwiłkłym w przemoc w rodzinie przez specjalistów GOPS w tym PIK w Sierakowicach w latach 2020-2022

ROK	Osoby doznające przemy	Osoby doznające przemy – dzieci	Osoby stosujące przemoc w rodzinie
2020	75	12	17
2021	104	9	8
2022	73	6	5

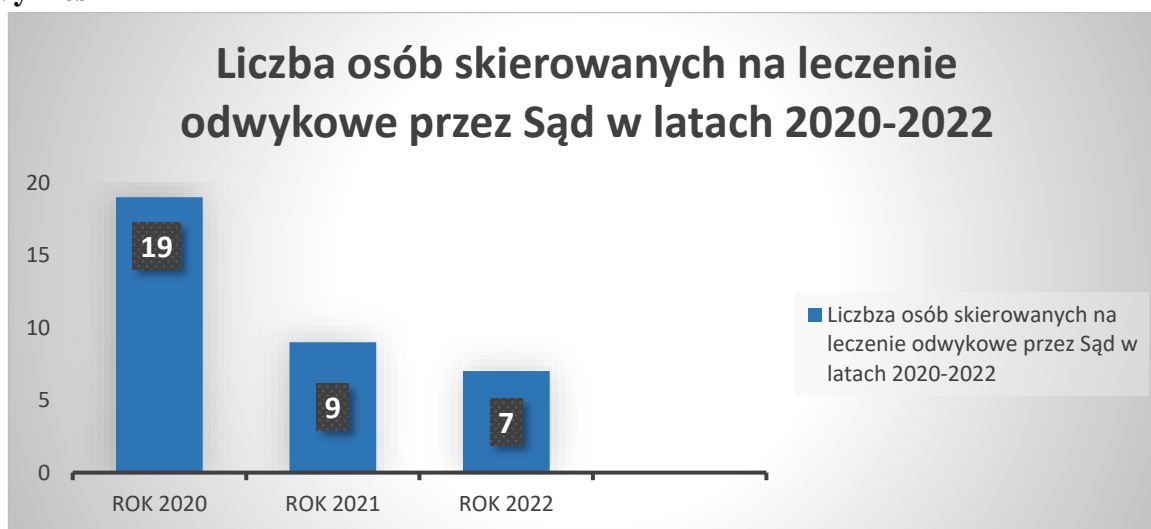
W sytuacji zagrożenia zdrowia i życia osoby dotknięte przemocą w rodzinie (dorośli i dzieci) mieli zapewnioną możliwość schronienia w Mieszkaniu Treningowym prowadzonym przez Gminny Ośrodek Społecznej w Sierakowicach, co obrazuje tabela nr 6.

Tabela nr 6

Liczba osób umieszczonych w mieszkaniu treningowym w latach 2020-2022

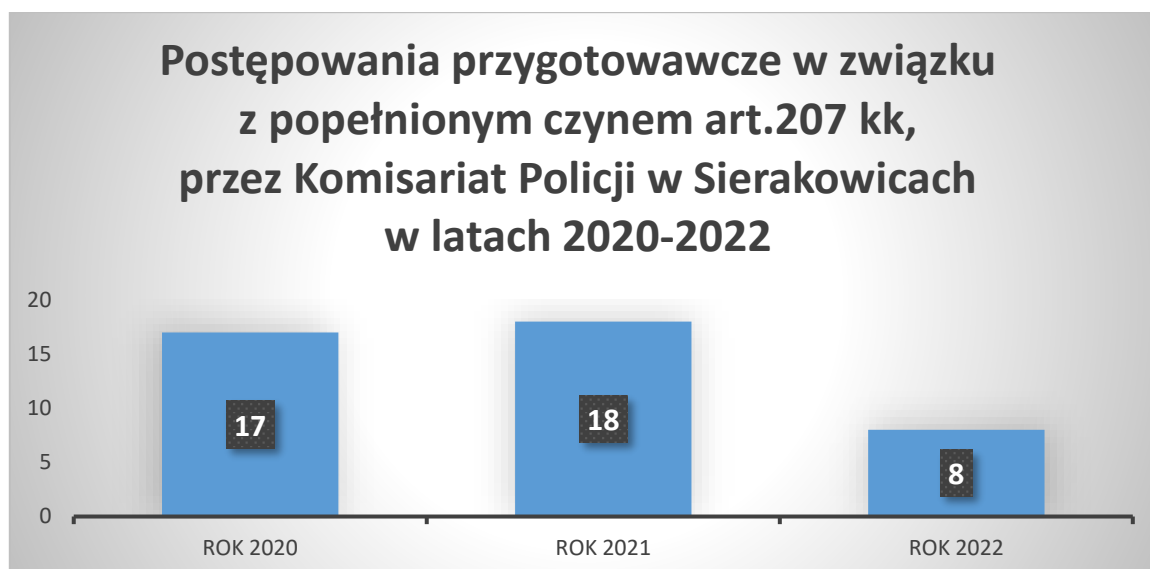
ROK	Osoby doznające przemy dorośli	Osoby doznające przemy dzieci
2020	1	3
2021	1	3
2022	0	0

Rozmiar problemu przemy w rodzinie i problemu uzależnienia od alkoholu na terenie gminy Sierakowice obrazują dane zgromadzone przez Komisariat Policji w Sierakowicach oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sierakowicach.

Wykres nr 1

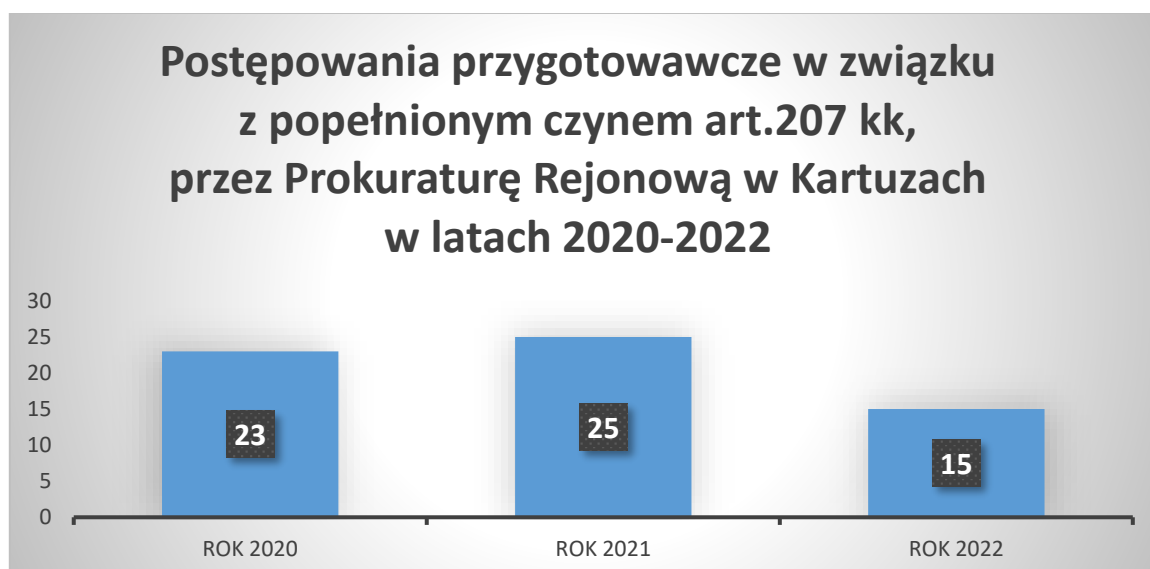
Wykres nr 2 obrazuje ilość prowadzonych postępowań przygotowawczych w związku z popełnionym czynem art.207 kk.

Wykres nr 2

Wykres 3 przedstawia postępowania przygotowawcze w związku z popełnieniem czynu z art. 207 kk prowadzone przez Prokuraturę Rejonową w Kartuzach w latach 2020-2022. Wynika z niej, że rok 2021 odzwierciedlał największą liczbę postępowań w stosunku do pozostałych lat i jest znacznie wyższa niż działania Komisariatu Policji w Sierakowicach.

Wykres nr 3

Jak wynika z poszczególnych danych, instytucje podejmują różne działania w celu zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie i pomocy osobom pokrzywdzonym. Na pewno wzrasta też świadomość społeczna. Narastające tempo życia, pojawiające się kryzysy, często przekraczają możliwości samodzielnego poradzenia sobie z pojawiającym się problemem i dlatego należy się zastanowić, co należy jeszcze zrobić aby pomoc specjalistyczna była skuteczna i minimalizowała problem.

Program opiera się też na diagnozie społecznej potrzeb oraz problemu przemocy na terenie gminy Sierakowice, która stanowi załącznik do programu, a której stwierdzenia mają spójny charakter z powyższą analizą danych zastanych. Spójność uwidacznia się między innymi w stwierdzeniu mieszkańców gminy Sierakowice, że przemoc dopuszczają się głównie mężczyźni, osobami doznającymi przemocy domowej w opinii badanych mieszkańców są najczęściej kobiety i dzieci. Satysfakcjonująca jest informacja, że 96% badanych mieszkańców odpowiedziało, że wie gdzie szukać pomocy na terenie gminy Sierakowice w przypadku wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie. Oznacza to, że cel główny pierwszy jest realizowany na właściwym poziomie.

6.3. Analiza potrzeb, postaw oraz oceny problemu przemocy domowej na terenie gminy Sierakowice sporządzona na podstawie ankiety badawczej w grudniu 2023 r.

Celem badania było scharakteryzowanie zjawiska przemocy domowej z perspektywy mieszkańców Gminy Sierakowice, a także próba oszacowania skali zjawiska przemocy domowej w gminie. Cel ten został zrealizowany w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą opracowania wniosków, które posłużą do tworzenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Sierakowice na lata 2024-2029.

Wyniki badań ankietowych zostały przedstawione w opracowaniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszego Programu.

Przeprowadzone działania badawcze skupiały się w obszarze czterech problemów badawczych. Natomiast przeprowadzenie badania oraz analiza zebranych ankiet umożliwiła:

1. Zidentyfikowanie problemu przemocy domowej wśród mieszkańców gminy Sierakowice.
2. Zidentyfikowanie przyczyn, czynników i mechanizmów występowania zjawiska przemocy domowej oraz dominacji rodzaju przemocy jaka występuje.
3. Wzrost poziomu świadomości mieszkańców w zakresie dotyczącym instytucji, do których należy się zgłosić w przypadku wystąpienia zachowań przemocowych.
4. Zidentyfikowanie stereotypów dotyczących przemocy domowej w tym postaw rodzicielskich.
5. Zidentyfikowanie elementów, narzędzi sprzyjających ograniczeniu skali zjawiska przemocy domowej.

Dokonując analizy otrzymanego materiału statystycznego należy stwierdzić, że:

1. Gmina Sierakowice boryka się z problemem przemocy domowej, na co zwrócili uwagę badani mieszkańcy gminy. Znaczna ilość osób doznających przemocy domowej w

dalszym ciągu nie zgłasza tego faktu, co utrudnia jednocześnie oszacowanie, określenie skali i charakteru tego problemu. Można na podstawie badań stwierdzić, że mieszkańcy gminy Sierakowice czują się bezpieczni (59%), choć uważają, że zwiększenie liczby patroli i ograniczenie dostępności sprzedaży alkoholu, prowadzenie akcji społecznych wpłynęłoby na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego. W badaniu zastosowano pytania dotyczące znajomości przypadków przemocy domowej we własnej rodzinie i najbliższym otoczeniu. Połowa mieszkańców (50%) uważa, że na terenie gminy Sierakowice występuje przemoc domowa, a tylko 2% badanych przyznało, że spotkało się z przemocą w swoim otoczeniu wskazując też, że przemoc występuje w jego rodzinie.

2. Mieszkańcy gminy Sierakowice uważają, że przemocy domowej dopuszczają się głównie mężczyźni (61%), a kierowana jest ona głównie do kobiet (55%) i dzieci (36%). Należy też zaznaczyć, iż dzieci doświadczające wśród przemocy, doświadczają jej nie tylko wtedy, gdy są bezpośrednio krzywdzone przez rodziców lub opiekunów, ale również wtedy, gdy są jej świadkami. Przemoc domowa, która występuje na terenie gminy Sierakowice współwystępuje z innymi problemami społecznymi, szczególnie z nadużywaniem alkoholu i innymi uzależnieniami (89%), nieumiejętnością radzenia sobie z trudnościami życiowymi (50%), ze stresem i frustracją (48%), ze wzorcami wyniesionymi z domu (46%) oraz z problemami finansowymi (55%). Mieszkańcy gminy Sierakowice wskazali, że to przemoc psychiczna dominuje (86%) a zaraz po niej przemoc fizyczna (71%). Mimo, że ustawodawca niedawno zawarł w ustawie dwa nowe zjawiska przemocy domowej, to badani wskazują, że przemoc ekonomiczna (46%) występuje w gminie Sierakowice, podobnie jak i przemoc na odległość z wykorzystaniem środków elektronicznych (23%). Niemniej należy zaznaczyć, iż rzadko jednak występuje sytuacja, w której ujawniona jest tylko jedna forma przemocy.
3. Zadawalającym jest fakt, że społeczność wie gdzie szukać pomocy na terenie gminy Sierakowice w przypadku wystąpienia przemocy domowej (66%) i do jakich instytucji się zgłosić. Wydaje się, że tworzenie i rozpowszechnianie informacji na ten temat ma ogromne znaczenie. Badani mają wiedzę, że w sytuacji występowania przemocy domowej mogą liczyć na wsparcie takich instytucji jak policja (57%), GOPS (66%). Podobne zdanie badanych jest w obszarze pomocy instytucjonalnej dla osób doświadczających przemocy domowej i stosujących przemoc domową, gdyż zgodnie uważają, że te osoby nie miały by trudności ze znalezieniem pomocy na terenie gminy Sierakowice (od 30%-39%).

4. Wielowiekowy obraz zjawiska przemocy przyczynił się do tego, że społeczeństwo spostrzega w osobie doznającej przemocy tylko kobietę i to pobitą, czy zgwałconą oraz osobę stosującą przemoc jako mężczyznę. Wyobrażenia te mogą być szkodliwe dla tych osób, które jej doświadczają. Mogą stanowić pewien element wstydu, izolacji i lęku przed zgłoszeniem czy szukaniem pomocy, bo problem przemocy występujący wobec mężczyzn może przyczynić się do ich marginalizacji. Ankietowani znacząco podkreślali, że lęk osób doznających przemocy domowej (50%) utrudnia udzielenie pomocy. Niemniej świadomość społeczeństwa z perspektywy lat znacznie wzrosła a maleje stereotypizacja społeczeństwa. Badani jasno wskazują (84%), że przemoc domowa nie jest sprawą prywatną, że gwałt w związkach partnerskich jest przejawem przemocy domowej (96%). Podobnie ocena badanych warunkuje się do postaw rodzicielskich. Krzywdzenie dziecka według mieszkańców gminy Sierakowice jest formą przemocy domowej i nie jest to aspekt prywatny, w który nie należy się wtrącać lecz aspekt społeczny, w który powinny ingerować służby zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy domowej poprzez izolację osoby stosującej przemoc domową (50%), zastosowanie odpowiednich regulacji prawnych wobec rodzica, który pozwala na krzywdzenie dziecka a nie tylko wobec tego, który krzywdzi (34%).
5. Aby określić lokalne potrzeby w celu zapewnienia usług, świadczeń dla rodzin uwięzionych w przemoc domową czy też określenia zapotrzebowania na formy przemocy zapytano badanych co powinno się zmienić, co będzie sprzyjać ograniczeniu skali zjawiska przemocy domowej czy jej zapobiegania. Badani wskazują jasne narzędzia, elementy i oczekiwania są to: lepsza komunikacja i szybszy przepływ informacji między przedstawicielami służb (64%), lepsza znajomość lokalnej oferty pomocowej (64%), odseparowanie osoby stosującej przemoc od osoby doznającej przemocy domowej (66%), zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego, socjalnego, terapeutycznego (59%), tworzenie placówek specjalizujących się w pomocy osobom doznającym przemocy domowej (55%). Badani też wskazywali też, że skuteczną formą pomocy czy działaniem w przeciwdziałaniu przemocy domowej jest edukacja i profilaktyka nie tylko społeczeństwa lokalnego ale i osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej. Badani głównie skupili się na edukacji prawidłowych metod wychowawczych rodziców (61%), wdrażania warsztatów/programów komunikacji interpersonalnej już w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych (41%), systematyczne podnoszenie kompetencji przedstawicieli służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej (46%), zwiększenie

bezpieczeństwa osób poszkodowanych (68%) oraz przyspieszenie realizacji działań pomocowych i interwencyjnych (50%)

Wnioski końcowe:

1. Rozpatrując wszystkie zadane pytania i odpowiedzi, należy stwierdzić, że badani mieszkańcy gminy Sierakowice posiadają wiedzę na temat zjawiska przemocy domowej i jego skali. Mają świadomość istniejących instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz ich oferty pomocowej.
2. Występowanie przemocy domowej na terenie gminy Sierakowice jest wrażliwym zjawiskiem, które wymaga dalszej uwagi i monitorowania, ponieważ osoby doświadczające tego typu zagrożenia często decydują się nie ujawniać problemu. Należy również wziąć pod uwagę osoby, które nie są świadome, że sytuacje, do których dochodzi w ich rodzinach należy zaliczać do agresji i przemocy. Należy prowadzić działania edukacyjne, których celem jest upowszechnienie wiedzy odnośnie problemu przemocy domowej, w tym jej form oraz sposobów radzenia sobie z problemem.
3. Na badanym terenie funkcjonują podmioty i instytucje pomocowe, które oferują skuteczne formy wsparcia dla osób i rodzin doświadczających przemocy, niemniej mieszkańcy gminy Sierakowice powinni posiadać wiedzę, gdzie i w jaki sposób mogą poszukiwać pomocy.

W celu informowania mieszkańców gminy Sierakowice o instytucjach świadczących pomoc w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej i uzależnień należy regularnie aktualizować informatory i rozpowszechniać je w instytucjach cieszących się zaufaniem mieszkańców gminy.
4. Działania profilaktyczne na terenie gminy Sierakowice powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny. Powinny być kierowane do środowiska szkoły – uczniów i nauczycieli, ale też obejmować wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemów przemocy domowej, uzależnień zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, lecz także od mieszkańców. Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucjach.
5. Specjalistycznym wsparciem powinni zostać objęci mieszkańcy gminy Sierakowice oraz rodziny borykające się z problemem alkoholowym i innymi uzależnieniami. Uzależnienia od alkoholu i środków psychoaktywnych czy behawioralne oraz przemoc domowa to jedne z ważniejszych problemów społecznych, które dotyczą gminę

Sierakowice.

6. Uważa się za słuszne przeprowadzenie warsztatów lub akcji informacyjnych skierowanych do rodziców, które mogłyby uświadomić różnice między przemocą, a konfliktem rodzinnym oraz nauczyć rozpoznawać sygnały świadczące o występowaniu przemocy domowej, lub kierować rodziny zagrożone do instytucji (najbliżej położonych) mających w swej strukturze taką ofertę.

VII. OKREŚLENIE LOKALNYCH I INSTYTUCJONALNYCH POTRZEB

7.1. Analiza SWOT

1. OBSZAR PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ	
Co działa i powinno być kontynuowane:	Co nie działa, czego brakuje:
<ul style="list-style-type: none">- zaangażowanie w sprawy społeczne różnych podmiotów, w tym instytucji publicznych i organizacji pozarządowych,- wykwalifikowani i doświadczeni specjaliści w obszarze polityki społecznej,- wykwalifikowana kadra specjalistów w zakresie pomocy osobom uwięzionym w przemoc,- oferta dla osób uzależnionych i ich rodzin,- efektywna współpraca Zespołu Interdyscyplinarnego z podmiotami z poza terenu gminy Sierakowice,- realizacja zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej,- wsparcie indywidualne i grupowe dla osób doświadczających przemocy domowej,- realizacja programów i projektów służących działaniom profilaktycznym zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą,- wsparcie dla osób doświadczających przemocy domowej w postaci schronienia – mieszkanie treningowe,- efektywna współpraca członków grup diagnozująco-pomocowych w ramach procedury NK-A,	<ul style="list-style-type: none">- niepewność finansowa (podwyżki dla pracowników),- ciągłe zmiany przepisów,- niski poziom świadomości i wrażliwości władz samorządowych na nowe problemy społeczne,- brak oferty wsparcia terapeutycznego dla osób uzależnionych, osób uwięzionych w przemoc,- niewystarczający poziom realizacji procedury NK-A w szkołach i zoz,- ograniczony dostęp do psychiatrii dziecięcej,- brak mieszkań socjalnych/trudności w ich uzyskaniu,- trudności lokalowe do realizacji zadań zespołu interdyscyplinarnego,- niski poziom aktywności rodziców w rozwiązywaniu problemów rodzinnych z instytucjami oferującymi odpowiednie wsparcie,- niskie kompetencje młodzieży sprzyjające postawom przeciw uzależnieniom, przemocy, zachowaniom ryzykownym i zagrażającym bezpieczeństwu,- nasilenie poczucia samotności izolacji społecznej i rodzinnej a także problemów psychicznych osób starszych, niepełnosprawnych i chorujących;- obciążenia finansowe gminy związane z organizacją środowiskowych i instytucjonalnych usług wsparcia dla osób starszych, niepełnosprawnych i chorujących,

<ul style="list-style-type: none"> - rozwinięta działalność kulturalna sprzyjająca przeciwdziałaniu przemocy domowej, - szkolenia dla przedstawicieli służ zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej, - współpraca z organizacjami pozarządowymi, KGW 	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczone nakłady finansowania na kontynuację programów, projektów dla rodziców i młodzieży

VIII. ZAŁOŻENIA I WARTOŚCI PROGRAMU

Założeniami niniejszego Programu są przede wszystkim:

1. Uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy domowej.
2. Promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy.
3. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy domowej.
4. Działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
5. Usprawnienie systemu pomocy osobom dotkniętym przemocą domową.
6. Udzielenie profesjonalnej i interdyscyplinarnej pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Należy pamiętać, że podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, w którym to podejściu wszelkie działania na rzecz pomocy osobom uwięzonym w przemoc domową powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów o różnych profesjach. Znaczenie ma tu zespołowa praca i koordynacja działań oraz współpraca. Takie działania sprzyjają w dokonaniu diagnozy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej oraz w podejmowaniu działań w celu zapewnienia bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej i zatrzymaniu tej przemocy.

8.1. Oczekiwane efekty

- zmiana postaw mieszkańców gminy Sierakowice wobec przemocy domowej;
- wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej;
- świadczenie kompleksowej pomocy dla osób dotkniętych przemocą domową;
- podejmowanie skutecznych działań wobec osób stosujących przemoc domową;
- edukacja dzieci i młodzieży oraz dorosłych na temat zjawiska przemocy domowej;
- poszerzenie umiejętności i kompetencji wśród specjalistów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej;
- efektywne działania na rzecz profilaktyki przemocy domowej;
- zintensyfikowane działania interdyscyplinarne;

IX. GŁÓWNE CELE STRATEGICZNE PROGRAMU

9.1. Cel główny

Cel główny programu: przeciwdziałanie przemocy domowej oraz skuteczne rozwiązania problemów z nim związanych na terenie gminy Sierakowice

Podmiotami uczestniczącymi w realizacji zadań są instytucje w szczególności wchodzące w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Sierakowicach, które wykonują zadania w ramach własnych kompetencji.

9.2. Lista celów strategicznych

1. **Cel strategiczny nr 1:** Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej w zakresie problematyki przemocy domowej
2. **Cel strategiczny nr 2:** Zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy domowej
3. **Cel strategiczny nr 3:** Poprawa jakości działań wobec osób stosujących przemoc domową

9.3. Rodzaje działań

Cel strategiczny 1: Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej w zakresie problematyki przemocy domowej					
Lp.	Cele szczegółowe	Działania	Podmiot odpowiedzialny	Wskaźniki rezultatu	Częstotliwość pomiaru/ sprawozdawczość
1.1.	<i>Podniesienie jakości i skuteczności pomocy świadczonej osobom doznającym przemocy domowej</i>	1.1.1. Organizowanie szkoleń, konferencji dla osób zajmujących się problematyką przemocy domowej.	GOPS, ZI, GKRPA, OŚWIATA	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach i konferencjach	Raz w roku
		1.1.2. Upowszechnianie materiałów informacyjnych i edukacyjnych.	GOPS, ZI, GKRPA, OŚWIATA, POLICJA, OCHRONA ZDROWIA	Liczba ulotek, materiałów informacyjnych, edukacyjnych	Raz w roku
		1.1.3. Systematyczne zbieranie informacji na temat rozmiaru zjawiska przemocy domowej od instytucji zajmujących się obszarem przemocy domowej na terenie powiatu kartuskiego/diagnoza	GOPS, GKRPA, POLICJA, ZI, OŚWIATA, OCHRONA ZDROWIA, PROKURATURA, SĄD KRAJOWY,	- Sprawozdanie z wykonania budżetu Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej (RPPPD) - Sprawozdanie z wykonania działań przekazane do Rady Gminy Sierakowice - Liczba analiz porównawczych/diagnoza	Raz w roku
		1.1.4. Analiza potrzeb, postaw oraz oceny problemu przemocy domowej na terenie gminy Sierakowice sporządzona na podstawie ankiety badawczej/diagnoza	GOPS, ZI	Sprawozdanie z przeprowadzonej analizy badawczej/diagnoza	Raz na 5 lat
		1.1.5. Doskonalenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą domową oraz z osobami stosującymi przemoc domową	ZI, GOPS,	Liczba osób korzystających ze wsparcia (superwizje)	Raz w roku
		1.1.6. Stworzenie i aktualizacja bazy danych instytucji udzielających pomocy uwięzłym w przemoc domową w gminie Sierakowice oraz powiecie kartuskim	GOPS/ZI	Liczba informatorów	Dwa razy do roku

1.2	<i>Prowadzenie profilaktyki i edukacji społecznej i promowanie pozytywnych postaw w stosunkach międzyludzkich</i>	1.2.1. prowadzenie edukacji przedmałżeńskiej dla uczniów szkół ponadpodstawowych	GOPS, GKRPA, ZI	Liczba młodzieży uczestniczących w projektach, programach, warsztatach	Raz w roku
		1.2.2.upowszechnianie edukacyjnych programów profilaktyki szkolnej i poza szkolnej	ZI, GKRPA, OŚWIATA, POLICJA GOK	Liczba prelekcji, działań, spotkań profilaktycznych	Raz w roku
		1.2.3 Prowadzenie poradnictwa i działań edukacyjnych służących wzmocnieniu wychowawczych i opiekuńczych kompetencji rodzicielskich.	GOPS, GKRPA	Liczba osób uczestniczących w działaniach np. „Szkoła dla Rodziców”	Raz w roku
		1.2.4 Rozwijanie poradnictwa rodzinnego i rozwój atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego służących umacnianiu więzi rodzinnych.	GOPS, GKRA, OŚWIATA, GOK	- Liczba osób uczestniczących w warsztatach - liczba działań promujących samorozwój i kreatywne, pozbawione agresji formy rozrywki dla dzieci oraz osób dorosłych.	Raz w roku
Okres realizacji		2024-2029			

Cel strategiczny 2: Zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy domowej					
L p.	Cele szczegółowe	Działania	Podmiot odpowiedzialny	Wskaźniki rezultatu	Częstotliwość pomiaru/sprawozdawczość
	Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej	2.2.1. Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy w formie schronienia w mieszkaniu TRENINGOWYM z zasobów gminy lub innej placówce specjalistycznej	GOPS, ZI, POLICJA, GKRPA,	Liczba osób umieszczonych w mieszkaniu TRENINGOWYM lub innej placówce specjalistycznej poza terenem gminy Sierakowice	Raz w roku
		2.2.2. Podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”	GOPS, OŚWIATA POLICJA, GKRPA, OCHRONA ZDROWIA, ZI i inne podmioty uprawnione	Liczba wszczętych procedur NK-A	Raz w roku w tym: -Sprawozdanie z wykonania budżetu RPPPD

					- Sprawozdanie z wykonania działań przekazane do Rady Gminy Sierakowice
		2.2.3. Udzielenie pomocy socjalnej, finansowej, rzeczowej osobom dotkniętym przemocą domową	GOPS	Liczba osób dotkniętych przemocą domową korzystających ze świadczeń GOPS	Raz w roku
		2.2.4. Udzielanie pomocy specjalistycznej, psychologicznej, pedagogicznej osobom doznającym przemocy domowej w tym prowadzenie działalności Punktu Interwencji Kryzysowej	GOPS,PIK,GKRPA	Liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistycznego	Raz w roku
		2.2.5.Udzielenie specjalistycznej pomocy dzieciom będącymi osobami doznającymi przemocy domowej w ramach działalności Placówki Wsparcia Dziennego, Świetlicy socjoterapeutycznej	GKRPA	Liczba dzieci korzystających ze wsparcia specjalistycznego	Raz w roku
		2.2.6 Prowadzenie grup wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	GOPS/PIK	Liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w spotkaniach grup wsparcia	Raz w roku
		2.2.7. Efektywna i ścisła współpraca instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej	ZI	Liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego, grup diagnostyczno-pomocowych	Raz w roku
Okres realizacji		2024-2029			

Cel strategiczny 3: <i>Poprawa jakości działań wobec osób stosujących przemoc domową</i>					
Lp.	Cele szczegółowe	Działania	Podmiot odpowiedzialny	Wskaźniki rezultatu	Częstotliwość pomiaru/ sprawozdawczość
3.3.	<i>Zwiększenie skuteczności działań wobec osób stosujących przemoc domową</i>	3.3.1. Działania separujące osoby stosujące przemoc domową od osób doznających przemocy domowej	POLICJA	Liczba wydanych nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego lokalu i jego bezpośredniego otoczenia i zakazu zbliżania się do określonych miejsc	Raz w roku

	3.3.2. Interdyscyplinarne podejmowanie działań w ramach zapewniania dziecku ochrony w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia art. 12a Ustawy o Przeciwdziałaniu Przemocy Domowej	GOPS	Liczba dzieci, którym pracownik socjalny zapewnił ochronę z art. 12a UoPPD	Raz w roku
	3.3.3. Skierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową	ZI	- Liczba osób skierowanych przez zespoły interdyscyplinarne do udziału w programach - Liczba skierowanych zawiadomień o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa art. 66c kw.	Raz w roku
	3.3.4. Działania sądowo karne wobec osób stosujących przemoc domową zmierzające do zatrzymania przemocy domowej	Prokuratura Sąd ZI GKRPA	- ilość wszczętych postępowań z art. 207 kk - ilość wydanych wyroków skazujących za przestępstwo z użyciem przemocy - ilość skierowanych zawiadomień o przypuszczeniu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy - ilość osób skierowanych na leczenie odwykowe	Raz w roku
	3.3.5. Podejmowanie działań interwencyjnych zmierzających do zatrzymania przemocy domowej w ramach procedury „Niebieskie Karty”	ZI	Ilość osób stosujących przemoc domową objętych procedurą NK-A	Raz w roku
	3.3.6 Wsparcie specjalistyczne dla osób stosujących przemoc domową	GOPS GKRPA	Liczba osób stosujących przemoc domową korzystających ze specjalistycznego wsparcia GOPS/PIK, GKRPA	Raz w roku
	3.3.7 Kierowanie osób stosujących przemoc na leczenie odwykowe	GKRPA	Liczba osób skierowanych na leczenie będącymi osobami stosującymi przemoc domową	Raz w roku
Okres realizacji		2024-2029		

X. REALIZATORZY DZIAŁAŃ I CELÓW:

Realizatorem programu jest Zespół Interdyscyplinarny w Sierakowicach. Założenia programowe w skutecznym osiągnięciu celów i rezultatów przewidują współpracę z instytucjami gminy Sierakowice oraz powiatu kartuskiego i organizacjami tj.:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sierakowicach
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sierakowicach
3. Urząd Gminy w Sierakowicach
4. Placówki Oświatowe z terenu gminy Sierakowice
5. Komisariat Policji w Sierakowicach
6. Kaszubskie Centrum Medyczne w Sierakowicach
7. Gminny Ośrodek Kultury w Sierakowicach
8. Parafie z terenu gminy Sierakowice
9. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach
10. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kartuzach
11. Sąd Rejonowy w Kartuzach
12. Prokuratura Rejonowa w Kartuzach
13. Organizacje i Stowarzyszenia działające na terenie gminy Sierakowice i powiatu kartuskiego
14. Zespoły kuratorskiej służby sądowej

XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Sierakowicach na lata 2024-2029 są środki własne Gminy, środki z budżetu państwa i województwa przeznaczone na realizację zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej. Realizatorzy programu zakładają również możliwość ubiegania się o dodatkowe środki na realizację programów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie z innych źródeł finansowania.

XII. Adresaci programu:

- 1) Osoby doznające przemocy domowej;
- 2) Osoby stosujące przemoc domową;
- 3) Przedstawiciele instytucji i służb udzielających pomocy osobom uwięzonym w przemoc domową;
- 4) Mieszkańcy gminy Sierakowice.

XIII. Monitoring

Monitorowaniem realizacji działań ujętych w Programie zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny w Sierakowicach. Coroczny monitoring podejmowanych zadań i sposobów ich realizacji odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację w oparciu o wskaźniki rezultatu. Sprawozdanie z realizacji Programu będzie przedstawiane Radzie Gminy w Sierakowicach raz do roku.

Ponadto raz do roku zestawienie i analiza danych statystycznych przekazanych przez instytucje gminy Sierakowice posłużą do stworzenia diagnozy i omawiane będą z przedstawicielami podmiotów współpracującymi w realizacji Programu w ramach ewaluacji Programu na posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego w Sierakowicach.

**DIAGNOZA
POTRZEB, POSTAW ORAZ OCENY PROBLEMU
PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY SIERAKOWICE**

SIERAKOWICE grudzień 2023

1. Wprowadzenie

Diagnoza potrzeb, postaw oraz oceny problemu przemocy domowej na terenie Gminy Sierakowice sporządzona na podstawie ankiety badawczej stanowi załącznik nr 1 do Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Sierakowicach na lata 2024-2029.

Nowe wytyczne zawarte w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej stanowią poważne wyzwanie dla samorządów gmin. Współpraca instytucjonalna, działania interwencyjne, edukacyjne, specjalistyczne, czy profilaktyczne mają służyć osobom uwikłanym w przemoc domową i dążyć do zatrzymania przemocy i ograniczenia skali zjawiska przemocy domowej w Gminie Sierakowice. Aby wpływać na zmianę postrzegania przemocy, ale też niezwłocznie kontrować na sygnały jej występowania należy odważnie inicjować zmiany, skutecznie wdrażać procedury.

Wszelkie koszty przemocy domowej tj. psychiczne, fizyczne, ekonomiczne, socjalne, środowiskowe ponoszą zarówno jednostki, rodzina i całe społeczeństwo. Trwanie w przemocy jest jedną z najtrudniejszych sytuacji rodzinnych, która zagraża bezpieczeństwu jednostki uniemożliwiając jej zaspokojenie podstawowych potrzeb. Należy podkreślić, że bez pomocy z zewnątrz osoba, która doznaje przemocy domowej nie jest w stanie sama jej zatrzymać. Dlatego mówi się, że zasięg przemocy stanowi problem społeczny w tym też interdyscyplinarny. Zajmowanie się przemocą wymaga zrozumienia złożoności zjawisk w rodzinnym życiu.

W poszukiwaniu skutecznych metod zapobiegania przemocy powinno angażować się wiele instytucji.

1. Cele i ogólne założenia badania

Niniejsza diagnoza przeprowadzona i opracowana została przez Zespół Interdyscyplinarny w Sierakowicach i ma na celu scharakteryzowanie zjawiska przemocy domowej z perspektywy mieszkańców gminy Sierakowice, a także określenie skali zjawiska przemocy domowej w gminie Sierakowice. Zakres działań badawczych odnosił się do następujących kwestii:

1. Zidentyfikowania problemu przemocy domowej wśród mieszkańców Gminy Sierakowice.
2. Zidentyfikowania przyczyn, czynników i mechanizmów występowania zjawiska przemocy domowej oraz dominacji rodzaju przemocy jaka występuje.
3. Świadomości mieszkańców dotyczących instytucji, do których należy się zgłosić w przypadku wystąpienia zachowań przemocowych.
4. Zidentyfikowania stereotypów dotyczących przemocy domowej w tym postaw rodzicielskich.

5. Zidentyfikowania elementów, narzędzi sprzyjających ograniczeniu skali zjawiska przemocy domowej.

Wyniki badań ankietowych mają przyczynić się do lepszego rozpoznania i zidentyfikowania specyfiki przemocy domowej oczywiście w aspekcie lokalnym. Tym samym zostaną wykorzystane do umocnienia współpracy instytucji a co za tym idzie ulepszenia jednolitej praktyki działań, na rzecz osób uwięzanych w przemoc domową.

2. Metodologia badania

2.1. Uzasadnienie wyboru techniki badawczej

Istotą badania było poznanie opinii i postaw wobec problemu przemocy domowej a także oszacowanie skali zjawiska przemocy domowej, stereotypów dotyczących przemocy, świadomości mieszkańców gminy Sierakowice dotyczących występujących form wsparcia instytucjonalnego i metod, które skutecznie zapobiegałyby występowaniu tego zjawiska w Gminie Sierakowice. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie badania w formie ankiety badawczej, która miała charakter anonimowy, wśród dorosłych mieszkańców Gminy Sierakowice.

Po przygotowaniu i akceptacji kwestionariusza ankiety przystąpiono do realizacji badań.

2.2. Dobór próby

Badania ankietowe zostały przeprowadzone w grudniu 2023 r. W badaniach wzięły udział 44 osoby gminy Sierakowice. Ankiety zostały wypełnione przez dorosłych mieszkańców w drodze badania za pomocą urządzeń elektronicznych. Link do badań został zamieszczony na stronie GOPS w Sierakowicach, Urzędu Gminy w Sierakowicach, facebooku Urzędu Gminy Sierakowice oraz przesłany do instytucji Gminy Sierakowice.

2.3. Narzędzie badawcze

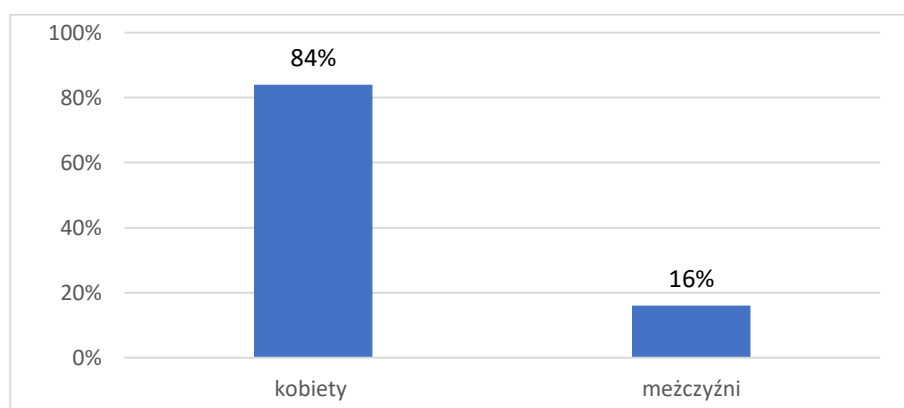
Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych składał się z 26 pytań zamkniętych jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru. Przed przystąpieniem do badania uczestnicy zostali poinformowani o pełnej anonimowości, został im wyjaśniony cel oraz instrukcja wypełnienia kwestionariusza.

3. Analiza i interpretacja wyników badania mieszkańców na terenie gminy Sierakowice

3.1. Struktura badanej próby

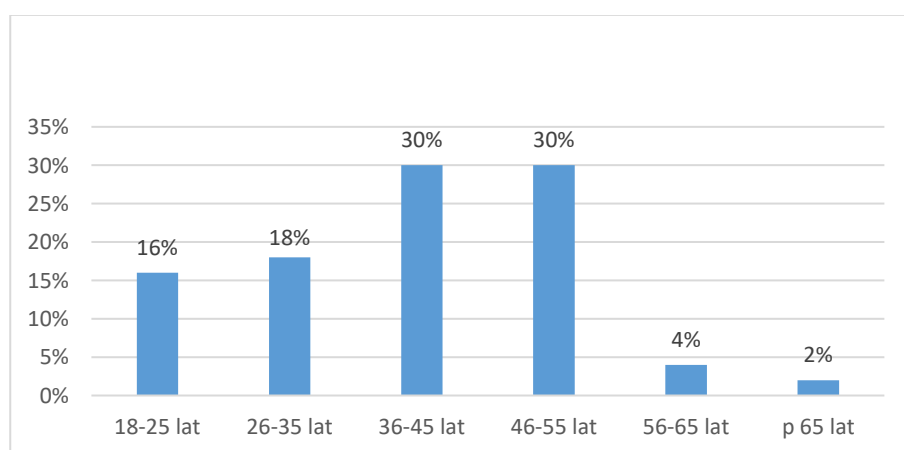
W badaniu diagnozującym potrzeby, postawy oraz problem przemocy domowej na terenie gminy Sierakowice wzięło udział 44 dorosłych mieszkańców. Wśród nich 84% badanej próby stanowiły kobiety, zaś 16% mężczyźni.

Wykres 1. Zbiorowość pod względem płci

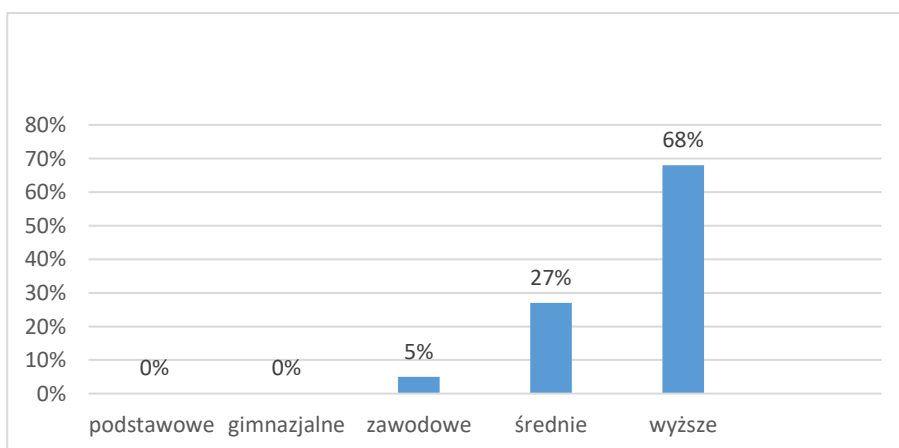
Wśród badanej społeczności 30% stanowiły osoby w wieku 36-45 lat oraz na tym samym poziomie 46-55 lat, 18% osoby w wieku 26-35 lat, 16% stanowiły osoby w wieku 18-25 lat, natomiast 4% stanowiły osoby w wieku 56-65 lat a 2% stanowiły osoby powyżej 65 lat.

Wykres 2. Zbiorowość pod względem wieku

Analizując badaną próbę pod względem wykształcenia w większości osoby posiadają wyższe wykształcenie, bo aż 68%. W przypadku 27% grupa osób badanych ma wykształcenie średnie. Natomiast w przypadku 5% to osoby o wykształceniu zawodowym, co przedstawia wykres nr 3.

Wykres 3. Wykształcenie wśród badanych

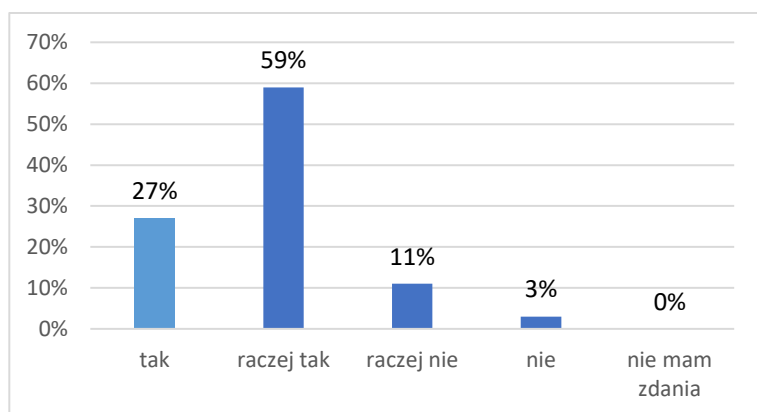

3.2. Wiedza, opinia oraz postawy mieszkańców gminy Sierakowice wobec problemu przemocy domowej

Niniejsze pytania skierowane do dorosłych mieszkańców gminy Sierakowice miały na celu sprawdzenie stanu wiedzy na temat przemocy domowej, analizę postaw rodzicielskich, stereotypów dotyczących przemocy. Przez pytania analizowano rodzaje występowania przemocy domowej oraz dominację formy przemocy domowej. Weryfikowano wzajemne związki pomiędzy problemami społecznymi a występowaniem przemocy domowej. Ponadto badana zbiorowość przez odpowiedź na zadawane pytania odnośnie instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej określiła skuteczność oferowanej pomocy specjalistycznej osobom uwięzonym w przemoc ale też zbadano wiedzę na temat form wsparcia. Ważnym aspektem podjętym w badaniu było poznanie zdania, spostrzeżeń badanych w kwestii skuteczności profilaktyki jako formy przeciwdziałania przemocy domowej, współpracy między służbami i ich kompetencji.

Na początku ankietowanych zapytano, czy czują się bezpiecznie na terenie gminy Sierakowice? 59% respondentów, odpowiedziało raczej tak, 27% tak, 11% raczej nie. Natomiast 3% badanych odpowiedziało, że nie czuje się bezpiecznie. Natomiast nikt nie odpowiedział z ankietowanych nie ustosunkował się do ostatnie odpowiedzi tj.: nie mam zdania na ten temat/trudno powiedzieć, co przedstawia wykres nr 4.

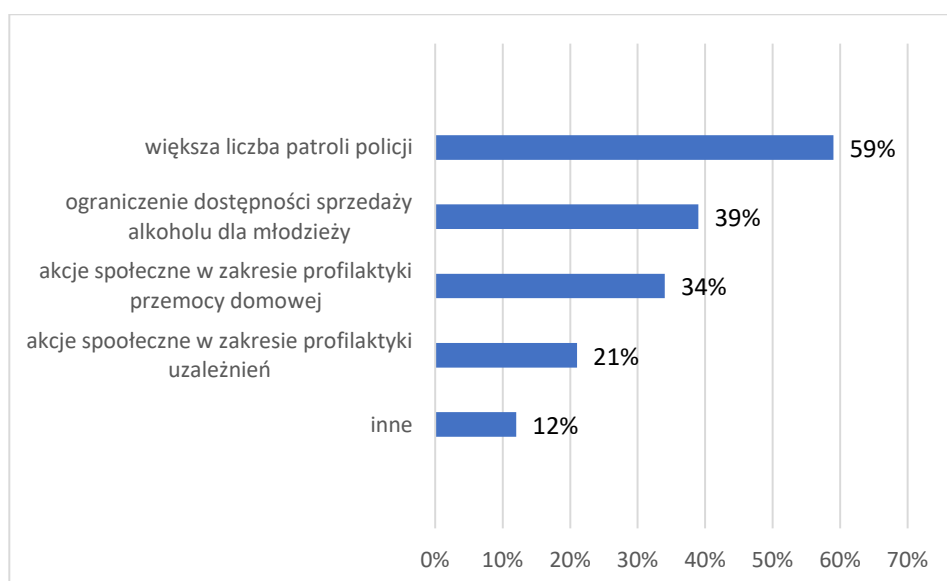
Wykres 4. Czy czuje się Pan/Pani bezpiecznie na terenie gminy Sierakowice?

Następnie mieszkańców gminy poproszono o udzielenie odpowiedzi na pytanie, co wpłynęłoby na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego w gminie Sierakowice. W tym przypadku możliwe było zaznaczenie kilku odpowiedzi. Z przeprowadzonej analizy odpowiedzi wynika, że dla większości mieszkańców naszej gminy na poczucie bezpieczeństwa wpłynęłaby większa liczba patroli policji, tak wypowiada się 59% badanych, następnym ważnym aspektem dla mieszkańców gminy Sierakowice, bo aż 39% jest ograniczenie dostępności sprzedaży alkoholu dla młodzieży, a zaraz po tym bo w przypadku 34% badani uznali, że akcje społeczne w zakresie profilaktyki przemocy domowej.

W mniejszej ilości badani wskazywali na organizowanie akcji społecznych w zakresie profilaktyki uzależnień tj. 21%. Inne w łącznej ilości 12% to między innymi: „otwarcie punktów sportowych, oświetlenie na ulicach”

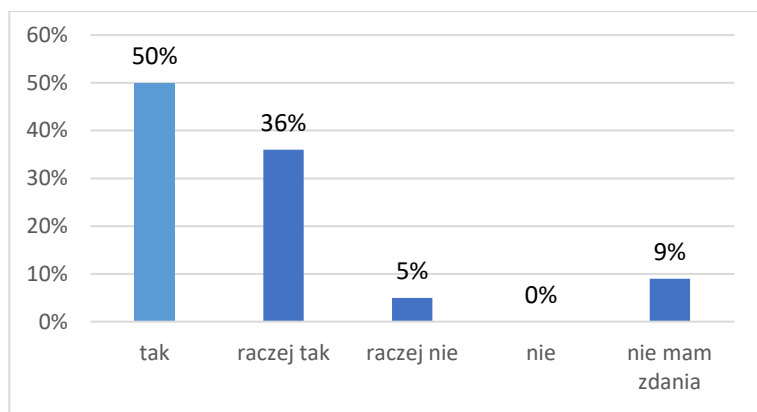
Wykres 5. Co wpłynęłoby na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego w gminie Sierakowice ?

**Pytanie wielokrotnego wyboru odpowiedzi nie sumują się w 100%*

W następnej kolejności mieszkańców gminy Sierakowice poproszono o udzielenie odpowiedzi na temat występowania przemocy domowej w gminie Sierakowice. Warto zwrócić uwagę na fakt, iż zdaniem 50% ankietowanych w gminie przemoc domowa występuje. W 36% ankietowani uważają, że raczej występuje. Z tą opinią raczej nie zgodziło się z kolei 5% badanych mieszkańców, nikt z badanych nie uważa, że nie a 9% badanych nie miało zdania na ten temat.

Wykres 6. Czy Pana/ Pani zdaniem w gminie Sierakowice występuje zjawisko przemocy domowej?

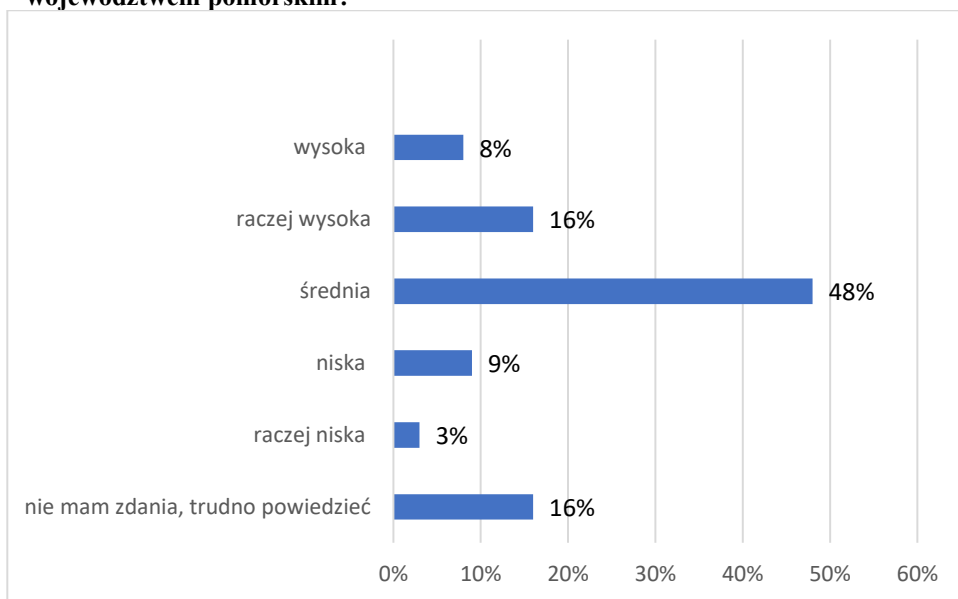

W rozdziale VI Programu podjęto się próby analizy źródeł zastanych w aspekcie skali zjawiska przemocy domowej w gminie Sierakowice, na podstawie danych statystycznych instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej. Niestety nie można w sposób jednoznaczny określić wielkości zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej nie ujętej w statystykach. Jak poradzili sobie z tym badani, dowiemy się z pytania 4 kwestionariusza, które odpowiedziało nam na pytanie – *Jaka jest skala przemocy domowej w gminie Sierakowice w porównaniu z całym województwem pomorskim?*

Należy podkreślić, że województwo pomorskie podzielone jest na 16 powiatów oraz 4 miasta na prawach powiatu, łącznie 42 miasta. Liczba osób zamieszkujących województwo pomorskie to 2 346 065 osób a gminę Sierakowice to 20 825 osób.

Odpowiedzi były bardzo zróżnicowane, co daje przypuszczenie, że respondenci mieli kłopot z oszacowaniem i oceną skali występowania przemocy w rodzinie w gminie Sierakowice. Co za tym przemawia? – przemoc nie ujawniona utrudnia w pełni określić skalę zjawiska przemocy. Liczba badanych, którzy nie mają zdania lub trudno im powiedzieć to 16%. Raczej wysoką skalę wskazało 16% natomiast na średnią skalę wskazało aż 48%, 8% badanych wskazywało, że skala jest wysoka. Badani w 9% wskazywali na skalę niską, a skalę raczej niską 3%.

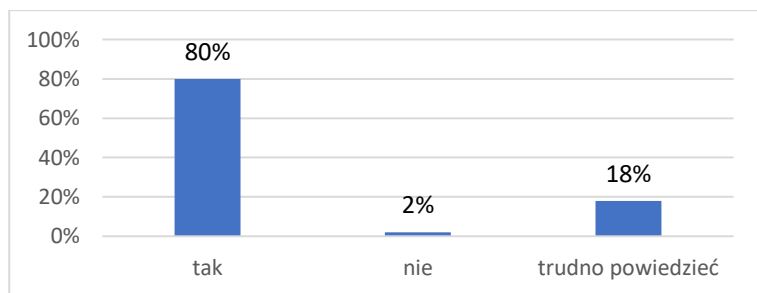
Wykres 7. W Pani/Pana ocenie jaka jest skala przemocy domowej w gminie Sierakowice w porównaniu z całym województwem pomorskim?

Tak jak wcześniej już wspomniano, to właśnie nie ujawniona przemoc utrudnia określić skalę zjawiska w gminie Sierakowice i nie tylko. Dlatego zaciekało badacza zdanie badanych na ten temat tj. – *Czy w ocenie badanych zdarzają się sytuacje ukrywania przemocy przez osoby doznające przemocy domowej w gminie Sierakowice?*

Duży jest odsetek badanych wskazujący, że tak osoby doznające przemocy domowej ukrywają ten problem. Tego zdania jest aż 80%. 18% badanych nie zaprzeczyła temu pytaniu ale miała trudności w wypowiedzeniu się na ten temat. W 2% osoby zaprzeczyły. Ten wynik wydaje się być interesujący właśnie z uwagi na to, że nie ma źródeł, które w pełni mogą określić skalę występowania przemocy domowej. Można to jedynie wskazać przypuszczalnie poprzez dane statystyczne z ilości interwencji policji czy osób korzystających z pomocy instytucjonalnej. Wyniki przedstawia wykres nr 8.

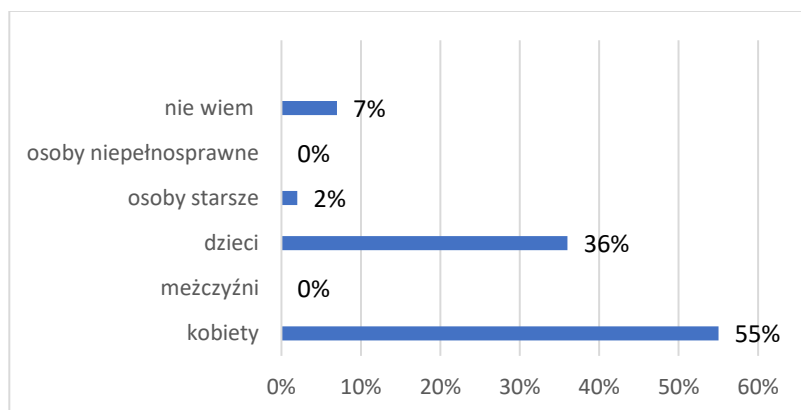
Wykres 8. Czy w Pani/Pana ocenie zdarzają się sytuacje ukrywania przemocy przez osoby doznające przemocy domowej w gminie Sierakowice?

Badanych poproszono również o udzielenie odpowiedzi na pytanie – *kto najczęściej jest osobą doznającą przemocy domowej*. Anketowani w bardzo dużej ocenie wskazali, że to kobiety, bo aż

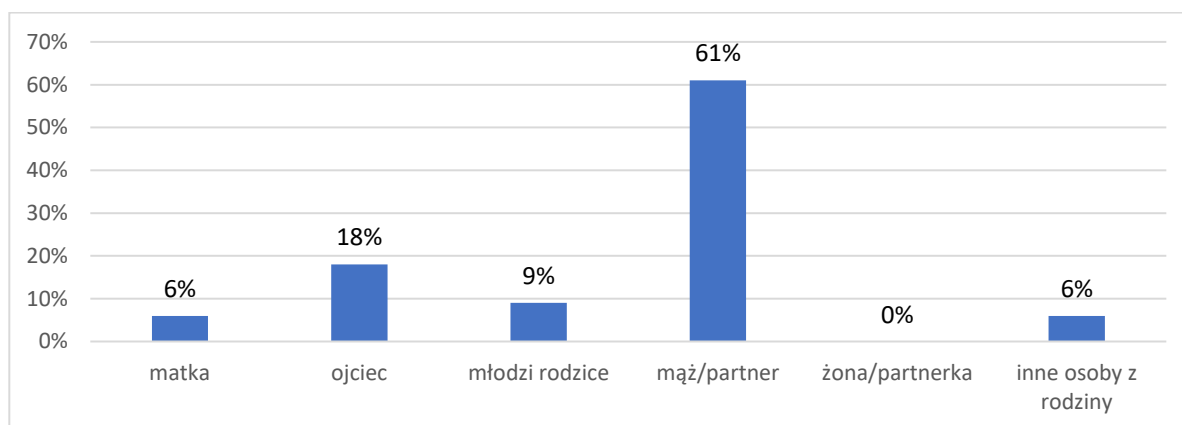
55%, potem wskazali, że to dzieci 36%, a w 2% procentach odpowiedzieli, że to osoby starsze. Żaden z ankietowanych nie wskazał na grupę osób z niepełnosprawnością czy mężczyzn. Natomiast 7% ankietowanych nie umiało ustosunkować się do tego pytania.

Wykres 9. Kto według Pana/Pani wiedzy jest najczęściej osobą doznającą przemocy domowej?

W kolejnym pytaniu mieszkańców gminy Sierakowice poproszono o wskazanie osoby, która najczęściej stosuje przemoc domową. Zdaniem większości badanych najczęściej osobą stosującą przemoc domową jest mężczyzna (mąż/partner) – 61%. Natomiast 18% uważa, iż osobami takimi są ojcowie a w 9% osobami, które stosują przemoc domową są młodzi rodzice. W 6% badani wskazali, że to matka. Natomiast w innych osobach z rodziny, ankietowani wskazywali, że to różnie 2%, na rodziców wskazywało 2%, również 2% nie posiadali takiej wiedzy.

Wykres 10. Kto według Pana/Pani wiedzy jest najczęściej stosuje przemoc domową?

3.3. Powszechność i ocena przemocy domowej

Podejmując się badań, tworzono kwestionariusz ankiety w taki sposób, aby też wyjaśnić jakie są przyczyny wywołujące przemoc domową oraz podjęto się identyfikacji przyczyn i mechanizmów występowania zjawiska przemocy domowej. W ten sposób odpowiedzi mogą wpłynąć na ocenę problemu przemocy domowej w Gminie Sierakowice, ponadto mogą wskazać z jakimi formami przemocy ankietowani najczęściej się spotykają. Wyróżniono kilka czynników występowania przemocy domowej czy ryzyka wystąpienia. Pytania zwarte w kwestionariuszu mają też charakter wielokrotnego wyboru, gdyż trudno jednoznacznie wskazać tylko i wyłącznie jeden czynnik wywołujący przemoc.

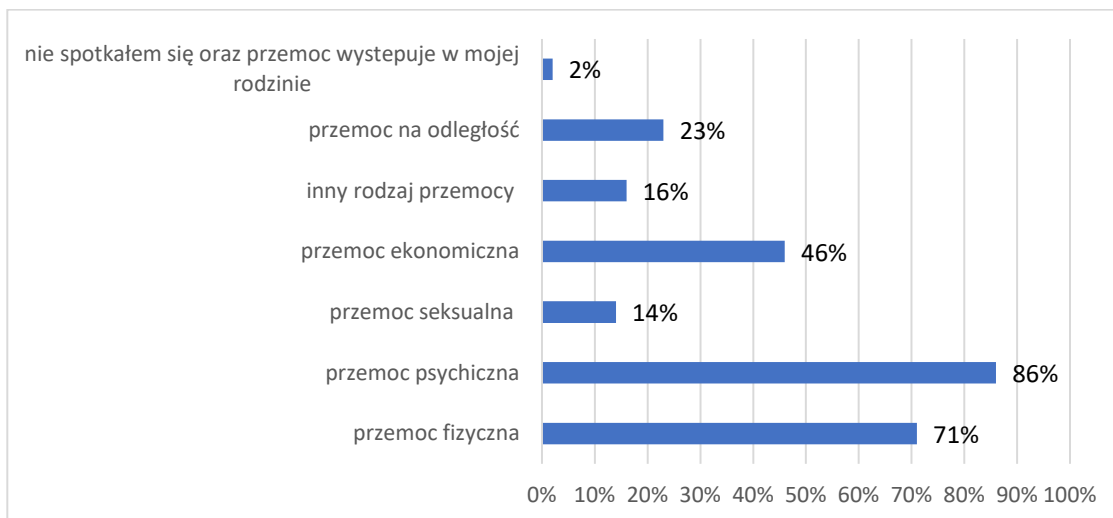
Osoby odpowiadając na pytanie z jakimi formami przemocy w gminie Sierakowice się spotkali, odpowiedzieli 71% że: przemoc fizyczna w postaci szarpania, plucia, bicia, kopania, popychania, rzucania przedmiotami, duszenia, wykręcania rąk. Jest to niezwykle drastyczna przemoc fizyczna, która pozostawia nie tylko skutki w postaci urazów fizycznych, obniżenia stanu zdrowia ale również doprowadza do występowania chorób psychosomatycznych. W 86% respondenci wskazali na przemoc psychiczną, np.: krzyczenie, wyzwiska, poniżanie, ośmieszanie, izolację, ciągle niepokojenie, demoralizację czy groźby.

W znacznie niższych wartościach procentowych kształtuje się przemoc seksualna tj. pokazywanie treści pornograficznych, dotykane w intymnych miejscach, zmuszanie do obcowania płciowego i innych czynności seksualnych, co daje 14%. Nową formą przemocy domowej ujętą w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej jest przemoc ekonomiczna np.: ograniczanie dostępu do wspólnych środków finansowych, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny/partnera, okradanie, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, zaciąganie kredytów wbrew woli współmałżonka, wydzielanie pieniędzy, itp.; tu badani wskazali dość dużą skalę procentową jej występowania bo aż 46%. W 16% według ankietowanych to przemoc innego rodzaju, np.: zaniedbywanie, zmuszanie do picia alkoholu lub odurzania się, przywłaszczanie mienia, niszczenie mienia. Kolejną nową formą przemocy domowej zapisaną w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej jest przemoc na odległość (wykorzystanie środków komunikacji elektronicznej) tj.: wysyłanie sms-ów, sformułowania na portalach społecznościowych zawierające treści obraźliwe, naruszające godność, wysyłanie zdjęć intymnych bez zgody i wiedzy osoby, podszywanie się pod osobę. Badani wskazują na jej występowanie w 23%.

Respondenci w tym pytaniu w tej samej skali procentowej tj. po 2% wskazali, że nie spotkali się z żadnymi z tych form przemocy podobnie jak w pytaniu, że przemoc występuje w ich rodzinie.

Dane zamieszczono w wykresie nr 11.

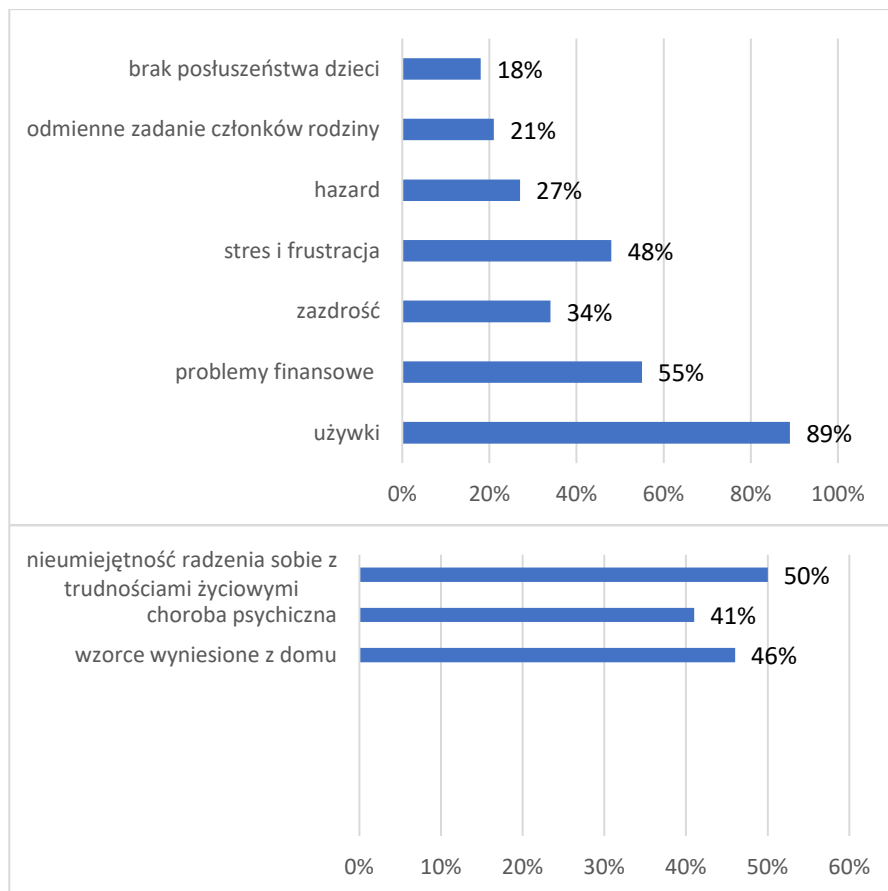
Wykres 11. Z jakimi formami przemocy w gminie Sierakowice spotkał/a się Pan/i do tej pory?

**Pytanie wielokrotnego wyboru odpowiedzi nie sumują się w 100%*

Na dalszym etapie oceny zjawiska przemocy domowej i powszechności jego występowania badano wiedzę respondentów na temat – *Co jest najczęstszą przyczyną przemocy domowej?* Tu również ankietowani mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź jest ona również zróżnicowana pod względem ilościowym. Z poniższego wykresu nr 12 jasno wynika, że w 89% ankietowani wskazali, że najczęstszą przyczyną przemocy domowej są używki typu alkohol, narkotyki i inne środki psychoaktywne. Problemy finansowe ankietowani wskazali na drugim miejscu to jest 55%. Nieumiejętność radzenia sobie z trudnościami życiowymi ankietowani wskazali na trzecim miejscu to jest w 50%. Jako stres i frustrację badani wskazali w 48%. Na kolejnym miejscu w 46% wskazali, że to wzorce wyniesione z domu. Grupa badanych w 41% odpowiada, że to choroba psychiczna jest najczęstszą przyczyną występowania przemocy domowej. W 34% ankietowani jako przyczynę występowania przemocy wskazują zazdrość. W 32% badani odpowiadają, że przyczyną przemocy domowej może być brak stałej pracy a zaraz po tym tj. 27% przyczyną jest hazard. Natomiast w 21% respondenci uważają, że do przemocy domowej dochodzi przy odmiennym zdaniu członków rodziny. W 18% ankietowani wskazywali, że brak posłuszeństwa dzieci staje się przyczyną występowania przemocy domowej.

Wykres 12. Co według Pana/Pani jest najczęstszą przyczyną przemocy domowej?

**Pytanie wielokrotnego wyboru odpowiedzi nie sumują się w 100%*

3.4. Rola instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, wiedza i świadomość mieszkańców gminy Sierakowice na temat form i skuteczności wsparcia specjalistycznego w przeciwdziałaniu przemocy domowej.

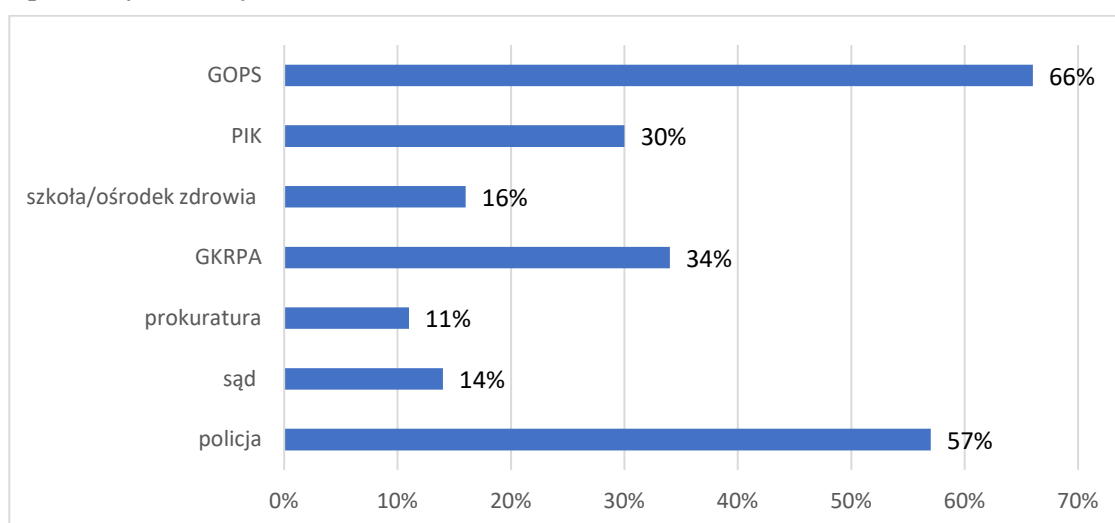
Kolejną częścią jaką poświęcono badaniu było poznanie opinii mieszkańców gminy Sierakowice co do roli instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej i zajęcie stanowiska jaką wiedzę posiadają na temat tych instytucji. Wyróżniono takie pytania, które mają odzwierciedlić świadomość jakie są to instytucje, wiedzę do jakich instytucji można się zgłosić w przypadku wystąpienia przemocy domowej, czy w ich ocenie występują trudności ze znalezieniem pomocy na terenie naszej gminy zarówno przez osoby doznające przemocy domowej jak i przez osoby ją stosującą.

Dlatego zapytano ankietowanych: na pomoc jakich instytucji w gminie Sierakowice może liczyć osoba doznająca przemocy domowej?

Analiza tego pytania wskazuje, że 66% badanych uważa, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

w Sierakowicach jest wiarygodną instytucją, na której mogą się oprzeć osoby doznające przemocy domowej, na drugim miejscu i wysokim poziomie procentowym tj. 57% jest Policja. Dalej w 34% to Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Następnie to Punkt Interwencji Kryzysowej 30%. Na tym samym poziomie tj. 16% ankietowani wskazali, że to szkoła oraz ośrodek zdrowia. W 14% respondenci uważają, że to Sąd, a zaraz po tym wskazali na Prokuraturę tj. 11% 14% nie posiada wiedzy na pomoc jakich instytucji może liczyć osoba doznająca przemocy. Odpowiedź odzwierciedla wykres nr 13.

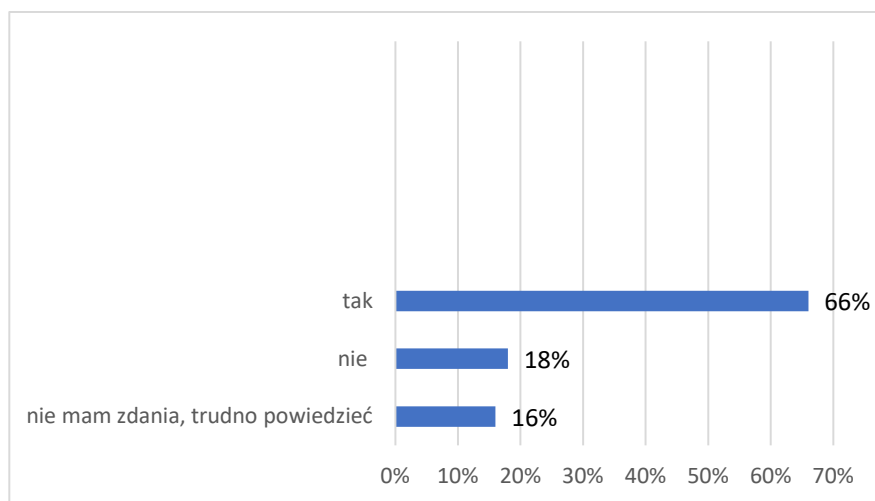
Wykres 13 Pana/Pani zdaniem, na pomoc jakich instytucji w gminie Sierakowice może liczyć osoba doznająca przemocy domowej?

**Pytanie wielokrotnego wyboru odpowiedzi nie sumują się w 100%*

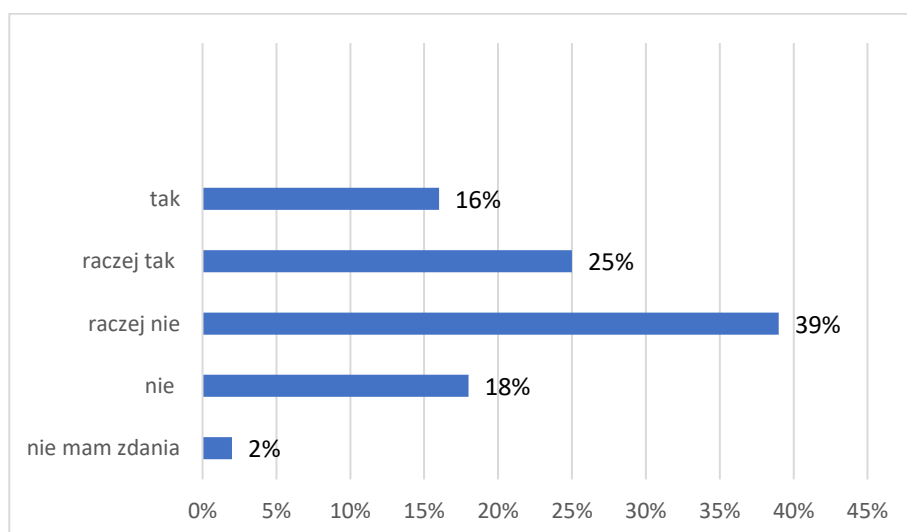
Uwzględniono również pytanie o zdanie ankietowanych co do ich własnej wiedzy, gdyby osobiście dotknęła ich przemoc czy wiedzieliby jakie instytucje wybrać w gminie Sierakowice. 66% zaznaczyło odpowiedź, która potwierdzała ich wiedzę, natomiast w 18% ankietowani nie posiadają takiej wiedzy. W pozostałym przypadku tj. 16% trudno było odpowiedzieć na to pytanie.

Wykres 14. Gdybym potrzebował/a pomocy w sytuacji wystąpienia przemocy domowej wiedziałabym/wiedziałbym do jakich instytucji czy służb w gminie Sierakowice należy się zgłosić?

Powyżej badano własną wiedzę i świadomość ankietowanych, natomiast poniższy wykres nr 15 ma zobrazować czy ankietowani wiedzą czy to osoba doznająca przemocy domowej ma trudności ze znalezieniem pomocy instytucjonalnej na terenie gminy Sierakowice. 39% ankietowanych odpowiedziało, że raczej nie. Odwrotnie czyli raczej tak wskazało 25% ankietowanych a w przypadku 16% odpowiedziano, że tak, ma trudności. 18% skłoniło się do udzielenia odpowiedzi, że osoba doświadczająca przemocy nie ma trudności w znalezieniu pomocy instytucjonalnej na terenie gminy. 2% osób ankietowanych zaznaczyło, że nie ma zdania na ten temat.

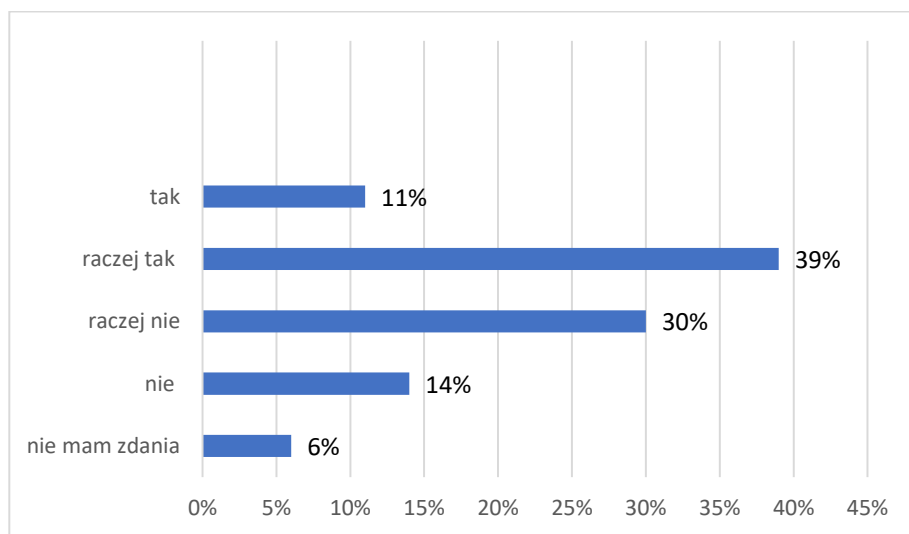
Wykres 15. Czy w Pani/Pana ocenie osoba doznająca przemocy domowej ma trudności ze znalezieniem pomocy instytucjonalnej na terenie gminy Sierakowice?

Ważnym pytaniem, które może wpłynąć na odpowiedź posiadaniu wiedzy o instytucjach zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej jest – czy w ocenie ankietowanych osoby

stosujące przemoc domową mają trudności ze znalezieniem pomocy instytucjonalnej na terenie gminy Sierakowice? Ankietowani w 30% uważają, że osoby stosujące przemoc w rodzinie raczej nie mają trudności ze znalezieniem stosownej pomocy. Zdecydowane nie wskazało 14% ankietowanych, 6% nie miało zdania na ten temat. Natomiast 11% badanych utrzymywało, że pod tym względem osoby będą miały trudności w znalezieniu dla siebie pomocy instytucjonalnej. 39% respondentów skłoniło się do odpowiedzi na raczej tak. Dane przedstawia wykres poniżej tj. nr 16.

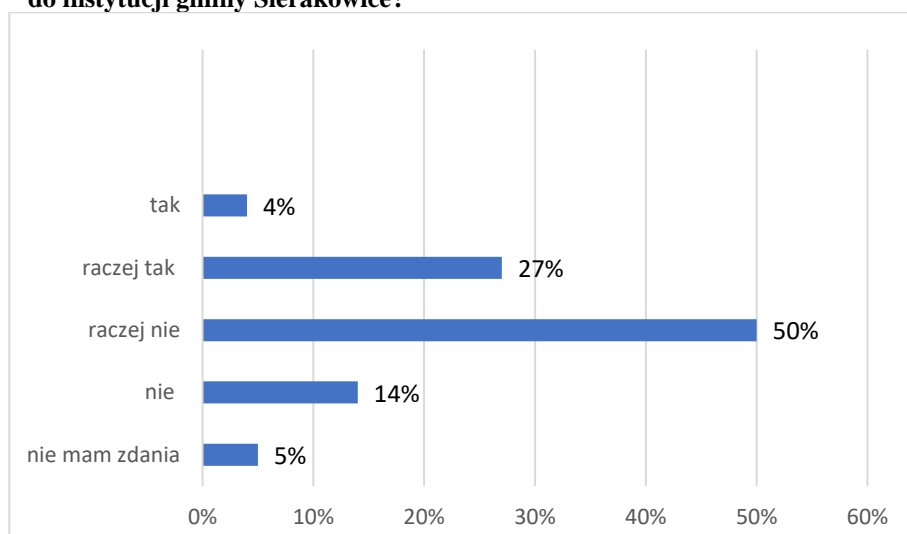
Wykres 16. Czy w Pani/Pana ocenie osoba stosująca przemoc domową ma trudności ze znalezieniem pomocy instytucjonalnej na terenie gminy Sierakowice?

Kolejny wykres przedstawia podobne przypuszczenia co powyższy czyli zmierzające do wskazania jaką posiadają respondenci wiedzę na temat instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej ale też wskazują na fakt, czy osoba doznająca przemocy w ogóle zgłasza się o pomoc do instytucji gminy Sierakowice.

Z analizy poniższego wykresu wynika, że 27% ankietowanych twierdzi, że raczej tak, a w przypadku 4% są pewni, że tak. W znaczącej ilości bo, aż 50% badanych uważa jednak, że osoby doznające przemocy raczej nie zgłoszą się o pomoc do instytucji gminy Sierakowice, natomiast zdecydowanie nie odpowiedziało 14% ankietowanych. 5% opiniodawców nie zdecydowało się na odpowiedź, twierdząc, że nie mają zdania i trudno im się wypowiadać.

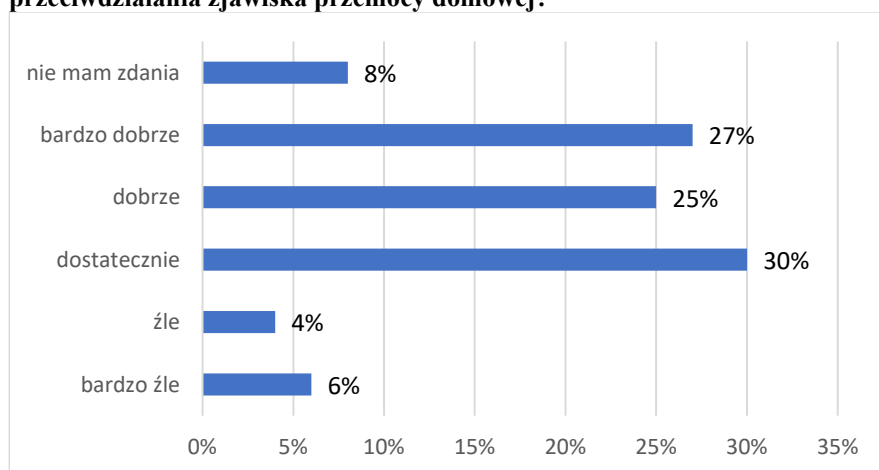
Wykres 17. Czy w Pani/Pana ocenie osoby doznające przemocy domowej zazwyczaj zgłaszają się o pomoc do instytucji gminy Sierakowice?

W dalszej części respondentów poproszono o ocenienie skuteczności działań podejmowanych na terenie gminy Sierakowice na rzecz przeciwdziałania zjawiska przemocy domowej.

W przypadku 8% ankietowanych nie potrafiło ocenić skuteczności podejmowanych działań, zaś 25% ankietowanych ocenia skuteczność podejmowanych działań dobrze, a 27% bardzo dobrze. 30% ankietowanych uważa, iż podejmowane działania są dostateczne. Z kolei 4% ankietowanych podejmowane działania ocenia źle, oraz 6 % bardzo źle.

Wykres 18. Jak Pan/ Pani ocenia skuteczność działań podejmowanych na terenie gminy Sierakowice na rzecz przeciwdziałania zjawiska przemocy domowej?

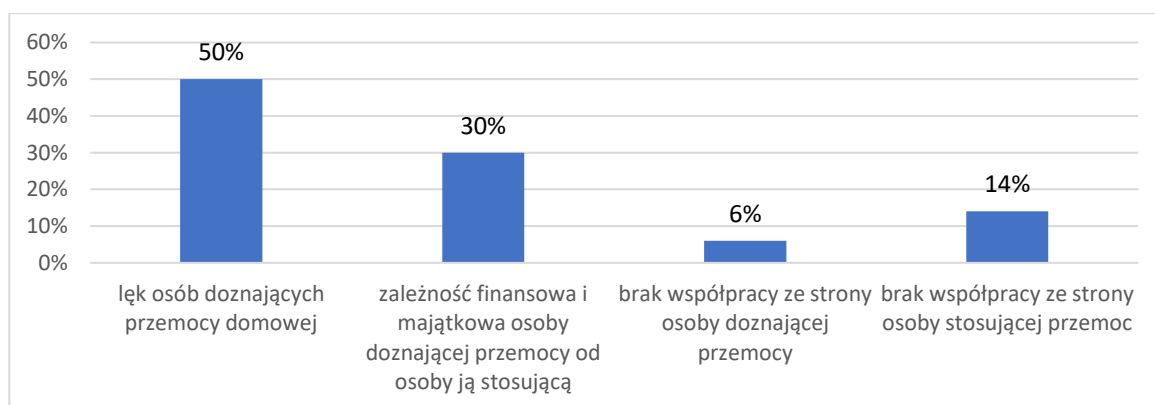

Pytanie nr 19 ankiety badawczej o to, czy osoby doznające przemocy domowej zazwyczaj zgłaszają się o pomoc do instytucji gminy Sierakowice wywarło w 50% badanych ogromne wątpliwości, wskazując, że raczej nie – co zawiera wykres nr 17. Poniższe wyniki badań będą próbowały odpowiedzieć co takiego wpływa na decyzyjność osób doznających przemocy domowej,

że nie zgłaszają się o pomoc i wsparcie specjalistyczne. W tym obszarze należy się przyjrzeć jeszcze dwóm aspektom tj. co utrudnia udzielenie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, co warunkuje wyjście z sytuacji przemocy domowej oraz co zapobiega.

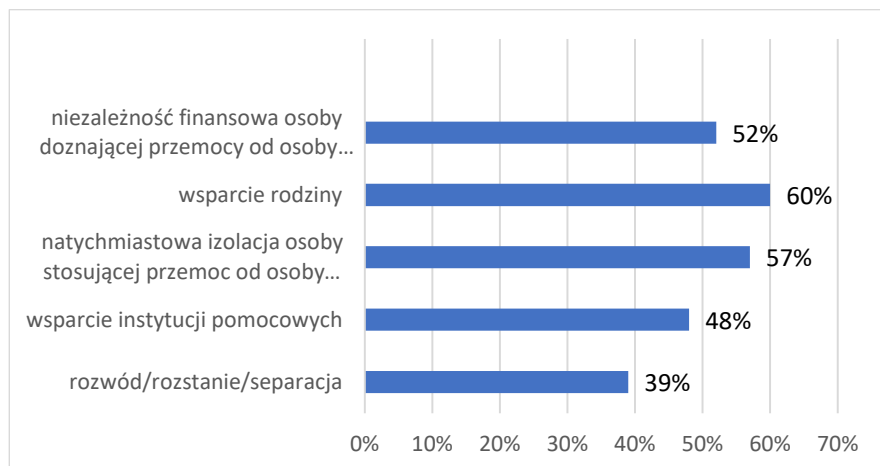
Mieszkańców gminy Sierakowice poproszono również o wskazanie jakie sytuacje najczęściej utrudniają udzielenie pomocy osobom doznającym przemocy domowej. W większości ankietowani wyrażają opinię, iż przyczyną utrudniającą udzielenie pomocy jest lęk samych osób doznających przemocy domowej tj. 50% W dalszej kolejności mieszkańcy jako przyczyny wskazali zależność finansową i majątkową osoby doznającej przemocy domowej od osoby tą przemoc stosującą tj.: 30%, brak współpracy z osobą doznającą przemoc domową tj. 6% i brak współpracy ze strony osoby stosującej przemoc domową 14%.

Wykres 19. Jak według Pana/Pani sytuacje utrudniają udzielenie pomocy osobom doznającym przemocy domowej?

W dalszej kolejności mieszkańcy mieli wskazać, co w ich opinii warunkuje wyjście z sytuacji przemocy domowej. Najwięcej ankietowanych wskazało, bo aż w 60% wsparcie rodziny. Zaraz po tym 57% respondenci wskazali, że to natychmiastowa izolacja osoby stosującej przemoc domową od osoby jej doznającej, a 52% na niezależność finansową osoby doznającej przemocy od osoby stosującej przemoc. 48% ankietowanych wskazało na wsparcie instytucji pomocowych. Natomiast 39% z ankietowanych wskazało na rozwód/rozstanie/separację.

Wykres 20. Co Pani/ Pana zdaniem warunkuje wyjście z sytuacji przemocy domowej?

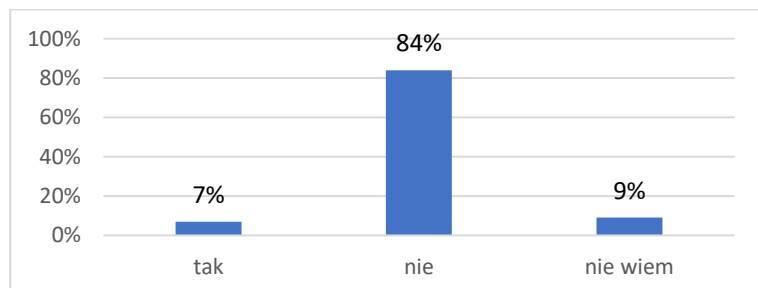

3.4. Stosunek mieszkańców gminy Sierakowice w obszarze postaw rodzicielskich oraz stereotypów dotyczących przemocy domowej.

Stereotypy dotyczące zjawiska przemocy domowej można uznać za uproszczone podejście. Ale w badaniu mogą uwidocznić ocenę mieszkańców co do wskazanych wyżej opinii dotyczących elementów: wstydu, izolacji i lęku przed zgłoszeniem czy szukaniem pomocy. Podobnie ma się to do stosunku mieszkańców gminy Sierakowice w kwestii wychowawczej dzieci.

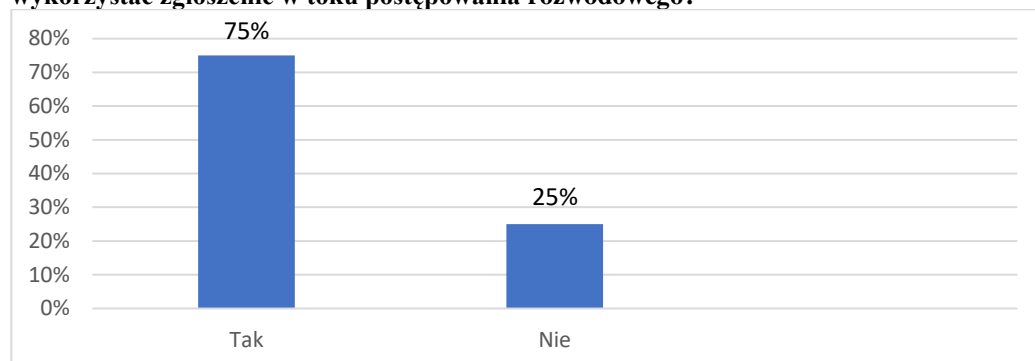
W związku z tym zapytano mieszkańców gminy Sierakowice czy według ich oceny przemoc domowa to sprawa prywatna, nikt nie powinien się wtrącać. Zdecydowane nie, bo aż w 84% zaznaczyli mieszkańcy gminy, natomiast w 9% nie ustosunkowali się do pytania z braku wiedzy. W przypadku 7% badani odpowiedzieli że tak jest to sprawa prywatna i nikt nie powinien się wtrącać, co obrazuje wykres 21.

Wykres 21. Jak Pan/Pani uważa, czy przemoc domowa to sprawa prywatna i nikt nie powinien się wtrącać?

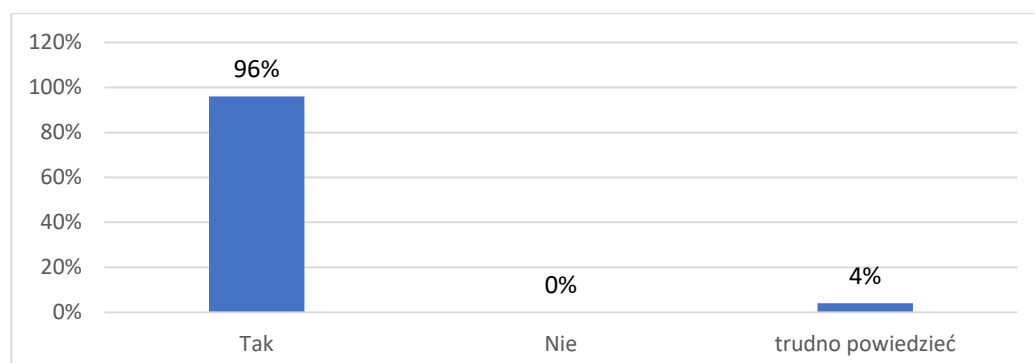
Ankietowani mieli również wskazać, czy ich zdaniem małżonkowie fałszywie oskarżają się o przemoc, aby wykorzystać zgłoszenie w toku postępowania rozwodowego. Znacząco, bo 75% badanych mieszkańców uważa, że tak. Z kolei 25% mieszkańców na tak zadane pytanie odpowiedziało przecząco.

Wykres 22. Czy Pana/Pani zdaniem małżonkowie będący w bliskiej relacji fałszywie oskarżają się o przemoc, aby wykorzystać zgłoszenie w toku postępowania rozwodowego?

Natomiast w przypadku 96% badanej zbiorowości, ankietowani jednoznacznie odpowiedzieli, że naruszenie nietykalności cielesnej, tj. gwałt w małżeństwie jest przejawem przemocy domowej, tylko 4% badanych miało trudności w odpowiedzi na to pytanie. Co obrazuje wykres nr 23.

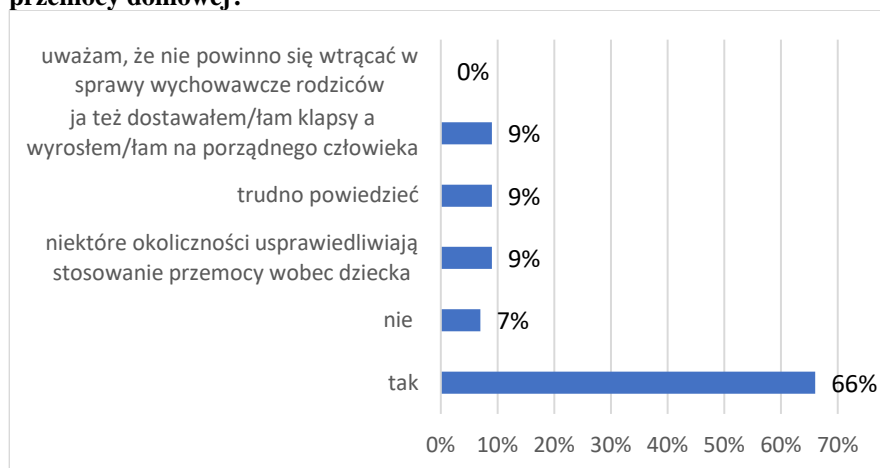
Wykres 23. Czy w Pana/Pani ocenie naruszenie nietykalności cielesnej tj. gwałt w małżeństwie jest przejawem przemocy domowej?

W analizie postaw rodzicielskich wobec wychowania dzieci zadano dwa pytania, które miały określić stosunek mieszkańców do restrykcyjnego wychowania dzieci w tym stosowania kar fizycznych i psychicznych oraz stosunek do regulacji prawnych zakazujących stosowania przemocy a tym samym zatrzymania przemocy domowej.

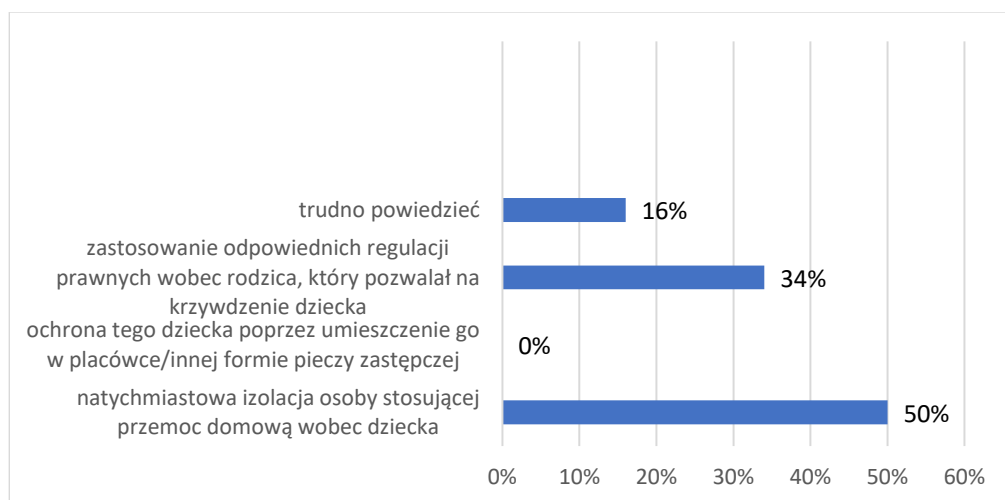
W pierwszym przypadku badani w 66% wskazali, że stosowanie kar fizycznych i psychicznych wobec dziecka jest przemocą domową, w 7% uznali, że nie. 9% mieszkańców przyznało, że też w dzieciństwie dostawali klapsy i wyrosli na porządnym ludzi. Niektórym badanym trudno było się wypowiedzieć na ten temat tj. 9%, natomiast nikt z badanych nie odpowiedział na pytanie w kwestii, że nie powinno się wtrącać w sprawy wychowawcze rodziców. Nie mniej 9% badanych uważa, że niektóre okoliczności usprawiedliwiają stosowanie przemocy wobec dziecka. Odpowiedź obrazuje wykres nr 24.

Wykres 24. Czy w Pana/Pani ocenie stosowanie kar fizycznych/psychicznych wobec dziecka jest przejawem przemocy domowej?

Co do kwestii drugiej tj. stosunku mieszkańców gminy Sierakowice do regulacji prawnych zakazujących stosowania przemocy a tym samym zatrzymania przemocy domowej – zadano pytanie co w ocenie mieszkańców jest najskuteczniejszym narzędziem zatrzymania przemocy w przypadku krzywdzenia dziecka. Badani w 50% uznali, że natychmiastowa izolacja osoby stosującej przemoc domową wobec dziecka, aż w 34% powinno się zastosować odpowiednie regulacje prawne wobec osoby, która na tę przemoc pozwala, 16% miało trudności w odpowiedzi na to pytanie. Nikt nie wskazał, że skutecznym narzędziem zatrzymania przemocy jest ochrona tego dziecka poprzez umieszczenie go w placówce/innej formie pieczy zastępczej

Wykres 25. W przypadku krzywdzenia dziecka w Pani/Pana ocenie co jest najskuteczniejszym narzędziem zatrzymania tej przemocy?

3.5. Formy działań zapobiegające zjawisku przemocy domowej

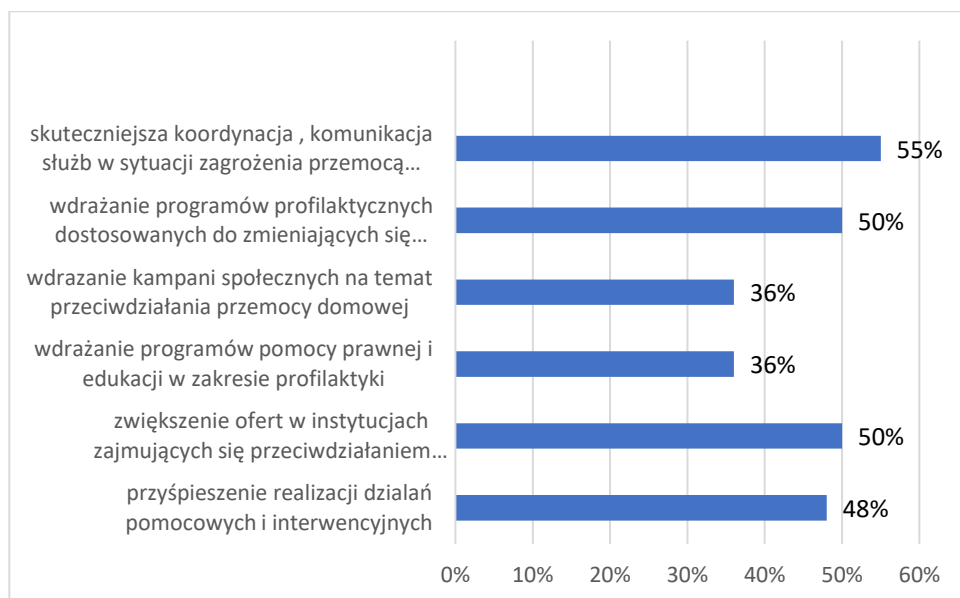
Ta część analizy ma stanowić też pewną bazę do określenia zapotrzebowania na formy pomocy, ale przede wszystkim określić lokalne potrzeby w celu zapobiegania przemocy domowej, czy poszukiwać skuteczne formy przeciwdziałania przemocy; co powinno się zmienić, czyli w co zaopatrzyć osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej jak i same instytucje.

Odpowiedź zaczerpnięto z czterech ostatnich pytań kwestionariusza, analizując odpowiedzi ankietowanych, niektóre z nich były wielokrotnego wyboru.

Na pytanie co zapobiega sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie? Opiniujący w większości, bo w 55% odpowiedzieli, że to skuteczniejsza koordynacja, komunikacja służb w sytuacji zagrożenia przemocą domową. Na tym samym poziomie tj. w 50% respondenci uważają, że to wdrażanie programów profilaktycznych dostosowanych do zmieniających się warunków społecznych oraz zwiększenie ofert w instytucjach zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej. W dalszej kolejności ankietowani jednoznacznie bo w 48% uważali, że to przyspieszenie realizacji działań pomocowych i interwencyjnych.

Również na tym samym poziomie bo 36% ankietowanych twierdzi, że aby zapobiec sytuacji przemocy domowej ważne jest wdrażanie kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej oraz wdrażanie programów pomocy prawnej i edukacji w zakresie profilaktyki. Dane zaprezentowane są na wykresie nr 26.

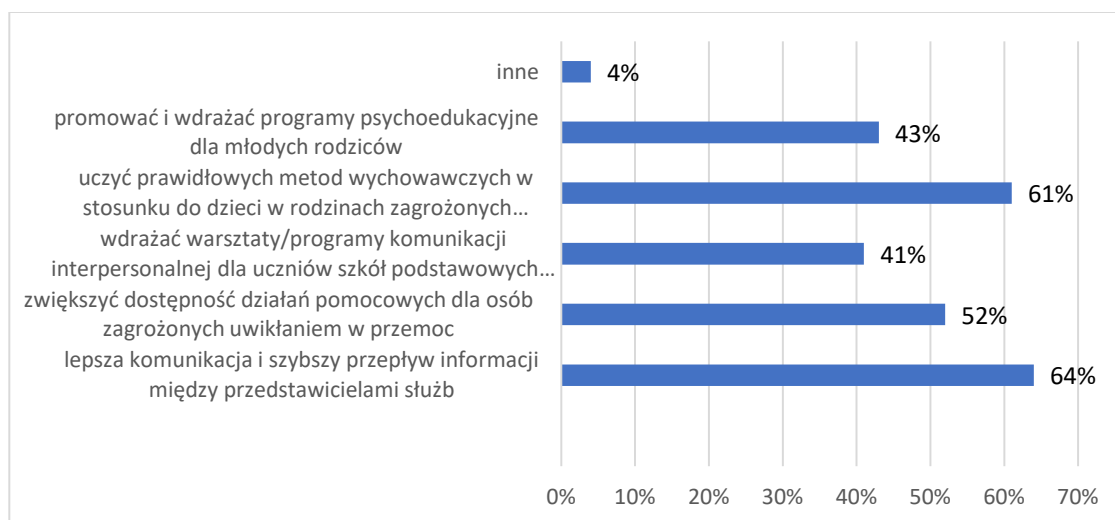
Wykres 26. Co Pani/Pana zdaniem zapobiega sytuacji wystąpienia przemocy domowej?

**Pytanie wielokrotnego wyboru odpowiedzi nie sumują się w 100%*

Zadano też pytanie co należy zrobić aby skutecznie przeciwdziałać przemocy domowej? Opiniujący w znacznej większości tj. 64% uważa, że można skutecznie przeciwdziałać przemocy domowej poprzez lepszą komunikację i szybszy przepływ informacji między przedstawicielami służb. 61% badanych twierdzi, że należy uczyć prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową. 52% badanych uważa, że należy zwiększyć dostępność działań pomocowych dla osób zagrożonych uwikłaniem w przemoc domową, co wiąże się też z podobną opinią badanych, że należy promować i wdrażać programy psychoedukacyjne programy dla młodych rodziców tj.: 43%. Badani w znacznej części uważali też, że działania powinny być skierowane do uczniów szkół podstawowych i ponad podstawowych poprzez wdrażanie warsztatów czy programów komunikacji interpersonalnej - na co wskazuje 41% badanych. Znacznie mniej bo tylko 4% z ankietowanych wskazało na inne formy, wskazując, że to kampanie społeczne oraz programy pomocowe dla osób doznających przemocy domowej. Skalę tych opinii obrazuje wykres nr 27.

Wykres 27. Co w Pana/Pani ocenie należy zrobić aby skutecznie przeciwdziałać przemocy domowej?

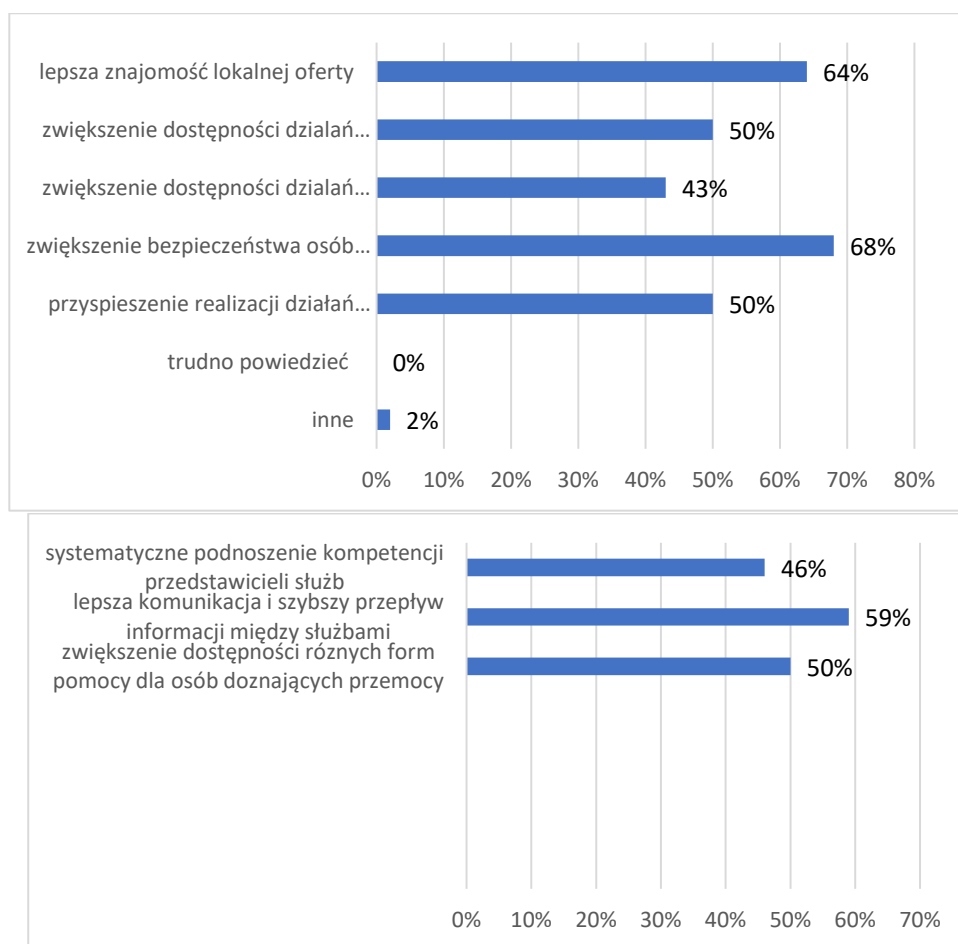

**Pytanie wielokrotnego wyboru odpowiedzi nie sumują się w 100%*

Niesamowicie ciekawym tematem w badaniach okazał się aspekt w dziedzinie zmian. Ankietowani w tym badaniu mieli podzielić się spostrzeżeniem na temat co powinno się zmienić, by działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy domowej były bardziej skuteczne? Badani jako ważną kwestię w zmianach podali, że należy zwiększyć bezpieczeństwo osób poszkodowanych 68%. Ważnym też aspektem w skutecznych zmianach i działaniach powinna być lepsza znajomość oferty pomocowej, tak twierdzi 64% badanych. Utrzymywali też na wysokim poziomie bo aż w 59%,

że powinna być lepsza komunikacja i szybszy przepływ informacji między przedstawicielami służb. Na tym samym poziomie tj. w 50% respondenci są zdania, że zwiększenie różnych form pomocy i działań dla osób doznających przemocy domowej oraz przyspieszenie realizacji działań pomocowych i interwencyjnych. Mniej niż połowa ankietowanych tj. 46% ankietowanych uważa, że przedstawiciele służb powinni systematycznie podnosić swoje kompetencje. Badani natomiast w 43% są zdania, że należy zwiększyć dostępność działań pomocowych dla osób stosujących przemoc domową. 2% badanych uważa, że to izolacja osoby stosującej przemoc od osoby doznającej przemocy domowej. W tym pytaniu nie występowały trudności w odpowiedzi na zadane pytanie.

Wykres 28. Co powinno się zmienić, by działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy domowej, były bardziej skuteczne?

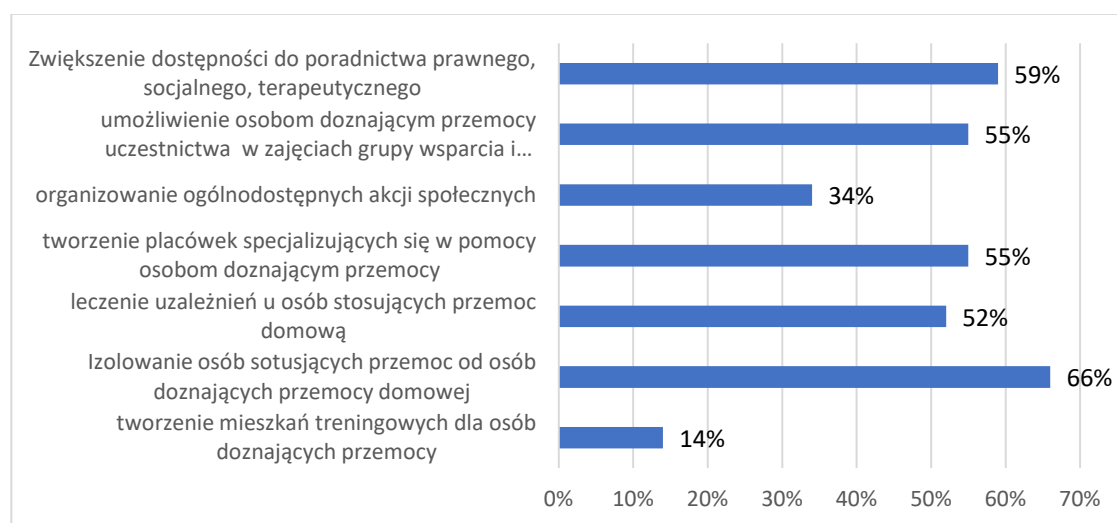

**Pytanie wielokrotnego wyboru odpowiedzi nie sumują się w 100%*

Jedną z form działań zapobiegających zjawisku przemocy domowej, są też działania ukierunkowane wobec osób doznających przemocy domowej. Co na to ankietowani?, gdy przedstawiono im propozycje pytań, badani wskazali w 66%, że to izolowanie osób stosujących przemoc od osób doznających przemocy domowej, nieco mniej bo w 59% badani wskazują na zwiększenie dostępności

do poradnictwa prawnego, socjalnego, terapeutycznego. Ponad połowa ankietowanych tj. 55% uważa, że należy tworzyć placówki specjalizujące się w pomocy osobom doznającym przemocy domowej. Jako skuteczną formę przeciwdziałania przemocy domowej ankietowani uważali, że udział w spotkaniach grupy wsparcia i grupy terapeutycznej dla osób doznających przemocy domowej tj. 55%. Badani uważali tj. w 52%, że należy kierować osoby stosujące przemoc na leczenie odwykowe. W przypadku 34% ludność jest przekonana, że należy organizować ogólnodostępne akcje społeczne. Natomiast 14% badanych twierdzi, że powinno się tworzyć mieszkania treningowe dla osób doznających przemocy domowej.

Wykres 29. Jakie działania byłyby skuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej?

**Pytanie wielokrotnego wyboru odpowiedzi nie sumują się w 100%*

4. Podsumowanie i wnioski końcowe

Celem badania było scharakteryzowanie zjawiska przemocy domowej z perspektywy mieszkańców gminy Sierakowice, a także próba oszacowania skali zjawiska przemocy domowej w gminie Sierakowice. Cel ten został zrealizowany w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą opracowania wniosków, które posłużą do tworzenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Sierakowicach na lata 2024-2029.

Przeprowadzone działania badawcze skupiały się w obszarze czterech problemów badawczych.

Natomiast przeprowadzenie badania oraz analiza zebranych ankiet umożliwiła:

1. Zidentyfikowanie problemu przemocy domowej wśród mieszkańców gminy Sierakowice.
2. Zidentyfikowanie przyczyn, czynników i mechanizmów występowania zjawiska przemocy domowej oraz dominacji rodzaju przemocy jaka występuje.
3. Wzrost poziomu świadomości mieszkańców dotyczących instytucji, do których należy się zgłosić w przypadku wystąpienia zachowań przemocowych.
4. Zidentyfikowanie stereotypów dotyczących przemocy domowej w tym postaw rodzicielskich.
5. Zidentyfikowanie elementów, narzędzi sprzyjających ograniczeniu skali zjawiska przemocy domowej.

Dokonując analizy otrzymanego materiału statystycznego należy stwierdzić, że:

1. Gmina Sierakowice boryka się z problemem przemocy domowej, na co zwrócili uwagę badani mieszkańcy gminy. Znaczna ilość osób doznających przemocy domowej w dalszym ciągu nie zgłasza tego faktu, co utrudnia jednocześnie oszacowanie, określenie skali i charakteru tego problemu. Można na podstawie badań stwierdzić, że mieszkańcy gminy Sierakowice czują się bezpieczni (59%), choć uważają, że zwiększenie liczby patroli i ograniczenie dostępności sprzedaży alkoholu, prowadzenie akcji społecznych wpłynęłoby na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego. W badaniu zastosowano pytania dotyczące znajomości przypadków przemocy domowej we własnej rodzinie i najbliższym otoczeniu. Połowa mieszkańców (50%) uważa, że na terenie gminy Sierakowice występuje przemoc domowa, a tylko 2% badanych przyznało, że spotkało się z przemocą w swoim otoczeniu wskazując też, że przemoc występuje w jego rodzinie.
2. Mieszkańcy gminy Sierakowice uważają, że przemoc domowej dopuszczają się głównie mężczyźni (61%), która kierują głównie do kobiet (55%) i dzieci (36%). Należy też zaznaczyć, iż dzieci dorastające wśród przemocy, doznają jej nie tylko wtedy, gdy są bezpośrednio krzywdzone przez rodziców lub opiekunów, ale również wtedy, gdy są jej świadkami. Przemoc domowa, która występuje na terenie gminy Sierakowice współwystępuje z innymi problemami społecznymi, szczególnie z nadużywaniem alkoholu i innymi uzależnieniami (89%), nieumiejętnością radzenia sobie z trudnościami życiowymi (50%), ze stresem i frustracją (48%), ze wzorcami wyniesionymi z domu (46%) oraz z problemami finansowymi (55%). Mieszkańcy gminy Sierakowice wskazali, że to przemoc psychiczna dominuje (86%) a zaraz po niej przemoc fizyczna (71%). Mimo, że ustawodawca niedawno zawarł w ustawie dwa nowe zjawiska przemocy domowej, to badani wskazują, że przemoc

ekonomiczna w (46%) występuje w gminie Sierakowice, podobnie jak i przemoc na odległość z wykorzystaniem środków elektronicznych (23%). Niemniej należy zaznaczyć, iż rzadko jednak występuje sytuacja, w której ujawniona jest tylko jedna forma przemocy.

3. Zadawalającym jest fakt, że społeczność wie gdzie szukać pomocy na terenie gminy Sierakowice w przypadku wystąpienia przemocy domowej (66%) i do jakich instytucji się zgłosić. Wydaje się, że tworzenie i rozpowszechnianie informacji na ten temat ma ogromne znaczenie. Badani mają wiedzę, że w sytuacji występowania przemocy domowej mogą liczyć na wsparcie takich instytucji jak policja (57%), gops (66%). Podobne zdanie badanych jest w obszarze pomocy instytucjonalnej dla osób doznających przemocy domowej i stosujących przemoc domową, gdyż zgodnie uważają, że te osoby nie miały by trudności ze znalezieniem pomocy na terenie gminy Sierakowice (od 30%-39%).
4. Wielowiekowy obraz zjawiska przemocy przyczynił się do tego, że społeczeństwo spostrzega w osobie doznającej przemocy tylko kobietę i to pobitą, czy zgwałconą oraz osobę stosującą przemoc jako mężczyznę. Wyobrażenia te mogą być szkodliwe dla tych osób, które jej doświadczają. Mogą stanowić pewien element wstydu, izolacji i lęku przed zgłoszeniem czy szukaniem pomocy, bo problem przemocy występujący wobec mężczyzn może przyczynić się do ich marginalizacji. Ankietowani znacząco podkreślali, że lęk osób doznających przemocy domowej (50%) utrudnia udzielenie pomocy. Niemniej świadomość społeczeństwa z perspektywy lat znacznie wzrosła a maleje stereotypizacja społeczeństwa. Badani jasno wskazują (84%), że przemoc domowa nie jest sprawą prywatną, że gwałt w związkach partnerskich jest przejawem przemocy domowej (96%). Podobnie ocena badanych warunkuje się do postaw rodzicielskich. Krzywdzenie dziecka według mieszkańców gminy Sierakowice jest formą przemocy domowej i nie jest to aspekt prywatny, w który nie należy się wtrącać lecz aspekt społeczny, w który powinny ingerować służby zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy domowej poprzez izolację osoby stosującej przemoc domową (50%), zastosowanie odpowiednich regulacji prawnych wobec rodzica, który pozwala na krzywdzenie dziecka a nie tylko wobec tego, który krzywdzi (34%).
5. Aby określić lokalne potrzeby w celu zapewnienia usług, świadczeń dla rodzin uwikłanych w przemoc domową czy też określenia zapotrzebowania na formy przemocy zapytano badanych co powinno się zmienić, co będzie sprzyjać ograniczeniu skali zjawiska przemocy domowej czy jej zapobiegania. Badani wskazują jasne narzędzia, elementy i oczekiwania są to: lepsza komunikacja i szybszy przepływ informacji między przedstawicielami służb (64%), lepsza znajomość lokalnej oferty pomocowej (64%), odseparowanie osoby stosującej przemoc od

osoby doznającej przemocy domowej (66%), zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego, socjalnego, terapeutycznego (59%), tworzenie placówek specjalizujących się w pomocy osobom doznającym przemocy domowej (55%). Badani też wskazywali też, że skuteczną formą pomocy czy działaniem w przeciwdziałaniu przemocy domowej jest edukacja i profilaktyka nie tylko społeczeństwa lokalnego ale i osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej. Badani głównie skupili się na edukacji prawidłowych metod wychowawczych rodziców (61%), wdrażania warsztatów/programów komunikacji interpersonalnej już w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych (41%), systematyczne podnoszenie kompetencji przedstawicieli służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej (46%), zwiększenie bezpieczeństwa osób poszkodowanych (68%) oraz przyspieszenie realizacji działań pomocowych i interwencyjnych (50%)

Wnioski końcowe:

1. Rozpatrując wszystkie zadane pytania i odpowiedzi, należy stwierdzić, że badani mieszkańcy gminy Sierakowice posiadają wiedzę na temat zjawiska przemocy domowej i jego skali. Mają świadomość istniejących instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz ich oferty pomocowej.
 2. Występowanie przemocy domowej na terenie gminy Sierakowice jest wrażliwym zjawiskiem, które wymaga dalszej uwagi i monitorowania, ponieważ osoby doświadczające tego typu zagrożenia często decydują się nie ujawniać problemu. Należy również wziąć pod uwagę osoby, które nie są świadome, że sytuacje, do których dochodzi w ich rodzinach należy zaliczać do agresji i przemocy. Należy prowadzić działania edukacyjne, których celem jest upowszechnienie wiedzy odnośnie problemu przemocy domowej, w tym jej form oraz sposobów radzenia sobie z problemem.
 3. Na badanym terenie funkcjonują podmioty i instytucje pomocowe, które oferują skuteczne formy wsparcia dla osób i rodzin doznających przemocy, niemniej mieszkańcy gminy Sierakowice powinni posiadać wiedzę, gdzie i w jaki sposób mogą poszukiwać pomocy.
- W celu informowania mieszkańców gminy Sierakowice o instytucjach świadczących pomoc w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej i uzależnień należy regularnie aktualizować informatory i rozpowszechniać je w instytucjach cieszących się zaufaniem mieszkańców gminy.

4. Działania profilaktyczne na terenie gminy Sierakowice powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny. Powinny być kierowane do środowiska szkoły – uczniów i nauczycieli, ale też obejmować wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemów przemocy domowej, uzależnień zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, lecz także od mieszkańców. Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucjach.
5. Specjalistycznym wsparciem powinni zostać objęci mieszkańcy powiatu kartuskiego oraz rodziny borykające się z problemem alkoholowym i innymi uzależnieniami. Uzależnienia od alkoholu i środków psychoaktywnych czy behawioralne oraz przemoc domowa to jedne z ważniejszych problemów społecznych, które dotyczą gminę Sierakowice.
6. Uważa się za słuszne przeprowadzenie warsztatów lub akcji informacyjnych skierowanych do rodziców, które mogłyby uświadomić różnice między przemocą, a konfliktem rodzinnym oraz nauczyć rozpoznawać sygnały świadczące o występowaniu przemocy domowej, lub kierować rodziny zagrożone do instytucji (najbliżej położonych) mających w swej strukturze taką ofertę.

ANKIETA BADAWCZA NA TEMAT ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY SIERAKOWICE

Szanowni Mieszkańcy Gminy Sierakowice !

Zwracamy się do Państwa z prośbą o wypełnienie anonimowej ankiety, która pomoże w opracowaniu *Diagnozy potrzeb, postaw oraz oceny problemu przemocy domowej na terenie gminy Sierakowice*.

Aby opracować niniejszą diagnozę potrzebna jest współpraca całej społeczności Gminy. Prosimy o poważne potraktowanie ankiety i przemyślane odpowiedzi na zawarte w niej pytania.

Badanie prowadzi Zespół Interdyscyplinarny w Sierakowicach, wyniki badań będą zawarte w **Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Sierakowicach na lata 2024-2029**.

Ankieta ma charakter anonimowy.

Instrukcja:

Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych składa się z 26 pytań zamkniętych jednokrotnego wyboru lub wielokrotnego wyboru.

1. Czy czuje się Pan/Pani bezpiecznie na terenie gminy Sierakowice?

- ☐ tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ nie
- ☐ nie mam zdania trudno powiedzieć

2. Co wpłynęłoby na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego w gminie Sierakowice? (Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

- ☐ większa liczba patroli policji
- ☐ ograniczenie dostępności sprzedaży alkoholu dla młodzieży
- ☐ akcje społeczne w zakresie profilaktyki uzależnień
- ☐ akcje społeczne w zakresie profilaktyki przemocy domowej
- ☐ inne, jakie? (proszę wpisać odpowiedź)

3. Czy w Pani/Pana zdaniem w gminie Sierakowice występuje zjawisko przemocy domowej?

- ☐ tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ nie
- ☐ nie mam zdania trudno powiedzieć

4. W Pani/Pana ocenie jaka jest skala przemocy domowej w gminie Sierakowice w porównaniu z całym województwem pomorskim?

- ☐ wysoka
- ☐ raczej wysoka
- ☐ średnia
- ☐ niska
- ☐ raczej niska

- ☐ nie mam zdania, trudno powiedzieć

5. Czy w Pana/Pani ocenie zdarzają się sytuacje ukrywania przemocy przez osoby doznające przemocy domowej w gminie Sierakowice?

- ☐ tak
☐ nie
☐ trudno powiedzieć

6. Kto według Pana/Pani wiedzy jest najczęściej osobą doznającą przemocy domowej?

- ☐ kobiety
☐ mężczyźni
☐ dzieci
☐ osoby starsze
☐ osoby niepełnosprawne
☐ nie wiem
☐ inni, kto?
-

7. Kto Pani/Pana zdaniem najczęściej stosuje przemoc domową ?

- ☐ matka
☐ ojciec
☐ młodzi rodzice
☐ mąż/partner
☐ żona/partnerka
☐ inne osoby z rodziny – napisz jakie
-

8. W Pana/Pani ocenie jakie formy przemocy domowej występują na terenie gminy Sierakowice? (proszę zaznaczyć wszystkie właściwe odpowiedzi)

- ☐ przemoc fizyczna, np.: szarpanie, plucie, bicie, kopanie, popychanie, rzucanie przedmiotami, duszenie, wykręcanie rąk;
☐ przemoc psychiczna, np.: krzyczenie, wyzwiska, poniżanie, ośmieszanie, izolacja, ciągle niepokojenie, demoralizacja, groźby;
☐ przemoc seksualna, tj.: pokazywanie treści pornograficznych, dotykane w intymnych miejscach, zmuszanie do obcowania płciowego i innych czynności seksualnych;
☐ przemoc ekonomiczna: np. ograniczanie dostępu do wspólnych środków finansowych, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny/partnera, okradanie, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, zaciąganie kredytów wbrew woli współmałżonka, wydzielanie pieniędzy, itp.;
☐ przemoc na odległość (wykorzystanie środków komunikacji elektronicznej) tj.: wysyłanie sms-ów, sformułowania na portalach społecznościowych zawierające treści obraźliwe, naruszające godność, wysyłanie zdjęć intymnych bez zgody i wiedzy osoby, podszywanie się pod osobę.
☐ inny rodzaj przemocy, np.: zaniedbywanie, zmuszanie do picia alkoholu lub odurzania się, przywłaszczanie mienia, niszczenie mienia

- ☐ nie spotkałem się/ nie występują
 - ☐ przemoc występuje w mojej rodzinie
- 9. Czy w Pan/Pani ocenie naruszenie nietykalności cielesnej tj. gwałt w małżeństwie jest przejawem przemocy domowej?**
- ☐ tak
 - ☐ nie
 - ☐ trudno powiedzieć
- 10. Czy w Pan/Pani ocenie stosowanie kar fizycznych/psychicznych wobec dziecka jest przejawem przemocy domowej?**
- ☐ tak
 - ☐ nie
 - ☐ niektóre okoliczności usprawiedliwiają stosowanie przemocy wobec dziecka
 - ☐ trudno powiedzieć
 - ☐ ja też dostawałem/dostawałam klapsy a wyrosłam/wyrosłem na porządnego człowieka
 - ☐ uważam, że nie powinno się wtrącać w sprawy wychowawcze rodziców
- 11. W przypadku krzywdzenia dziecka w Pani/Pana ocenie co jest najskuteczniejszym narzędziem zatrzymania tej przemocy?**
- ☐ natychmiastowa izolacja osoby stosującej przemoc domową wobec dziecka
 - ☐ ochrona tego dziecka poprzez umieszczenie go w placówce/innej formie pieczy zastępczej
 - ☐ zastosowanie odpowiednich regulacji prawnych wobec rodzica, który pozwalał na krzywdzenie dziecka
 - ☐ Trudno powiedzieć
- 12. Czy Pana/Pani zdaniem małżonkowie będący w bliskiej relacji fałszywie oskarżają się o przemoc, aby wykorzystać zgłoszenie w toku postępowania rozwodowego?**
- ☐ tak
 - ☐ nie
- 13. Jak Pana/Pani uważa, czy przemoc domowa to sprawa prywatna, nikt nie powinien się wtrącać?**
- ☐ tak
 - ☐ nie
 - ☐ nie wiem
- 14. Co według Pana/Pani jest najczęstszą przyczyną przemocy domowej? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)**
- ☐ używki np. alkohol, narkotyki i inne środki psychoaktywne
 - ☐ problemy finansowe
 - ☐ zazdrość
 - ☐ stres i frustracja
 - ☐ hazard
 - ☐ brak stałej pracy
 - ☐ odmienne zdanie członków rodziny
 - ☐ brak posłuszeństwa dzieci
 - ☐ wzorce wyniesione z domu
 - ☐ choroba psychiczna
 - ☐ nieumiejętność radzenia sobie z trudnościami życiowymi

15. Pana/Pani zdaniem, na pomoc jakich instytucji w gminie Sierakowice może liczyć osoba doznająca przemocy domowej? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

- ☐ policja
 - ☐ sąd
 - ☐ prokuratura
 - ☐ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
 - ☐ szkoła
 - ☐ ośrodek zdrowia
 - ☐ Punkt Interwencji Kryzysowej
 - ☐ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 - ☐ nie wiem
 - ☐ inne, jakie?
-

16. Gdybym potrzebowała/potrzebował pomocy w sytuacji wystąpienia przemocy domowej wiedziałabym/wiedziałbym do jakich instytucji czy służb w gminie Sierakowice należy się zgłosić?

- ☐ tak
- ☐ nie
- ☐ nie mam zdania trudno powiedzieć

17. Czy w Pani/Pana ocenie osoba doznająca przemocy domowej może mieć trudności ze znalezieniem pomocy instytucjonalnej na terenie gminy Sierakowice?

- ☐ tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ nie
- ☐ nie mam zdania trudno powiedzieć

18. Czy w Pani/Pana ocenie osoby stosujące przemoc domową mogą mieć trudności ze znalezieniem pomocy instytucjonalnej na terenie gminy Sierakowice?

- ☐ tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ nie
- ☐ nie mam zdania trudno powiedzieć

19. Czy w Pani/Pana ocenie osoby doznające przemocy domowej zazwyczaj zgłaszają się o pomoc do instytucji gminy Sierakowice ?

- ☐ tak
- ☐ raczej tak
- ☐ raczej nie
- ☐ nie
- ☐ nie mam zdania trudno powiedzieć

20. Jak Pan/ Pani ocenia skuteczność działań podejmowanych na terenie gminy na rzecz przeciwdziałania zjawiska przemocy domowej?

- ☐ bardzo dobrze
- ☐ dobrze

- ☐ dostatecznie
- ☐ źle
- ☐ bardzo źle
- ☐ nie mam zdania

21. Jak według Pana/Pani sytuacje najczęściej utrudniają udzielenie pomocy osobom doznającym przemocy domowej?

- ☐ lęk osób doznających przemocy domowej
- ☐ zależność finansowa i majątkowa osoby doznającej przemocy domowej od osoby stosującej przemoc
- ☐ brak chęci współpracy ze strony osoby stosującej przemoc domową
- ☐ brak chęci współpracy ze strony osoby doznającej przemocy domowej
- ☐ inne

22. Co Pani/ Pana zdaniem umożliwia z sytuacji przemocy domowej? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

- ☐ rozwód/rozstanie/ separacja
- ☐ wsparcie instytucji pomocowych
- ☐ natychmiastowa izolacja osoby stosującej przemoc domową od osoby doznającej przemocy domowej
- ☐ wsparcie rodziny
- ☐ niezależność finansowa osoby doznającej przemocy domowej od osoby stosującej przemoc domową

23. Co Pani/ Pana zdaniem zapobiega sytuacji wystąpienia przemocy domowej? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

- ☐ wdrażanie programów profilaktycznych dostosowanych do zmieniających się warunków społecznych
- ☐ wdrażanie kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej
- ☐ wdrażanie programów pomocy prawnej i edukacji w zakresie profilaktyki
- ☐ zwiększenie ofert pomocowych w instytucjach zajmujących się przeciwdziałaniem domowej
- ☐ skuteczniejsza koordynacja, komunikacja służb w sytuacji zagrożenia przemocą domową
- ☐ przyspieszenie realizacji działań pomocowych i interwencyjnych

24. Co w Pana/Pani ocenie należy zrobić aby skutecznie przeciwdziałać przemocy domowej? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

- ☐ promować i wdrażać programy psychoedukacyjne dla młodych rodziców
- ☐ uczyć prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą
- ☐ wdrażać warsztaty/programy komunikacji interpersonalnej dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych
- ☐ zwiększyć dostępność działań pomocowych dla osób zagrożonych uwikłaniem w przemoc domową
- ☐ powinna być lepsza komunikacja i szybszy przepływ informacji między przedstawicielami służb

☐ inne, jakie?

.....

25. Co powinno się zmienić, by działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy domowej były bardziej skuteczne? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

- ☐ systematyczne podnoszenie kompetencji przedstawicieli służb
- ☐ lepsza komunikacja i szybszy przepływ informacji między przedstawicielami służb
- ☐ zwiększenie dostępności różnych form pomocy i działań dla osób doświadczających przemocy domowej
- ☐ lepsza znajomość lokalnej oferty pomocowej
- ☐ zwiększenie dostępności działań pomocowych dla osób stosujących przemoc domową
- ☐ zwiększenie bezpieczeństwa osób poszkodowanych
- ☐ przyspieszenie realizacji działań pomocowych i interwencyjnych
- ☐ trudno powiedzieć
- ☐ inne, jakie?

.....

26. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze wobec osób doświadczających przemocy domowej? (Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

- ☐ zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego, socjalnego, terapeutycznego
- ☐ umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia i grupach terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy domowej
- ☐ organizowanie ogólnodostępnych akcji społecznych
- ☐ tworzenie placówek specjalizujących się w pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej
- ☐ leczenie uzależnień osób stosujących przemoc domową
- ☐ izolowanie osób stosujących przemoc
- ☐ tworzenie mieszkań treningowych
- ☐ inne, jakie?

.....

...

Metryczka:

1. Płeć

- ☐ Kobieta
- ☐ Mężczyzna

2. Wiek

- ☐ 18- 25
- ☐ 26-35
- ☐ 36-45
- ☐ 46-55
- ☐ 56-65
- ☐ powyżej 65

3. Wykształcenie

- ☐ podstawowe

- ☐ gimnazjalne
- ☐ zawodowe
- ☐ średnie
- ☐ wyższe

Dziękujemy za udział w ankiecie !

Uzasadnienie

W myśl zapisu art. 6 ust. 2, pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Zmiana cytowanej wyżej ustawy, wykazała potrzebę zmian w tym opracownia i realizacji wyżej wymienionego programu z dostosowaniem do aktualnych przepisów prawa i potrzeb działania w środowisku lokalnym.

Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie uchwały jest uzasadnione